

Ústecký kraj

Analyticko-implementační plán na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje

ORP Louny

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor regionálního rozvoje

11/2022

Finalizováno po aktualizaci: 2/2023

Obsah

Použité zkratky	3
Seznam tabulek a obrázků.....	3
Úvod	4
HSOÚ v SRR 21+ ve vazbě na Strategii rozvoje ÚK do roku 2027	5
Metodika zpracování	7
Popis vytvoření a zapojení platformy regionálních aktérů.....	7
1 Základní informace o území	9
1.1 Charakteristika území	9
1.2 Sídla	10
1.3 Krajina a životní prostředí	12
2 Pozice regionu z pohledu SRR 21+.....	14
3 Dopady pandemie Covid-19	17
4 Dlouhodobé tendence regionálního vývoje – kontext kraje	19
5 Hlavní socioekonomické problémy a výzvy	22
6 Problémová analýza	25
7 Intervence k řešení problémů	30
7.1 Typové projekty.....	30
7.2 Systémové změny.....	34
8 Závěrečná doporučení.....	36

Tato studie byla zpracována Odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje, a.s. v roce 2022 a aktualizována v roce 2023. Studie neprošla odbornou jazykovou korekturou a je určena především pro potřeby Ústeckého kraje a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Použité zkratky

CLLD	Community-led Local Development – Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožené / ohrožená území
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP	Operační program
POÚ	Pověřený obecní úřad
SO ORP/ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRR 2014–2020	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
SRÚK	Strategie rozvoje Ústeckého kraje

Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK	5
Tabulka 2: : Základní charakteristika SO ORP Louny k 1. 1. 2021.....	10
Tabulka 3: Sídlní struktura obcí v SO ORP Louny k 1. 1. 2021	12
Tabulka 4: Využití pozemků na území SO ORP Louny	12
Tabulka 5: Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání	22

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vymezení podporovaných území dle SRÚK	6
Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK.....	6
Obrázek 3: Georeliéf Ústeckého kraje.....	9
Obrázek 4: Správní obvod ORP Louny	10
Obrázek 5: Chráněná území	13
Obrázek 6: Vymezení HSOÚ dle SRR 21+	14
Obrázek 7: Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel (na 1 000 obyvatel)	15
Obrázek 8: Podíl nezaměstnaných osob (%)	15
Obrázek 9: Podíl ekonomicky aktivních osob zaměstnaných v odvětvích ekonomiky se silně negativním dopadem pandemie	17
Obrázek 10: Mapa dopadů Covid-19 na ekonomické subjekty – rozdíl vzniklé / zaniklé ES.....	18
Obrázek 11: Migrační saldo (2015-2020)	19
Obrázek 12: HDP v krajích (ČR=100 %).....	20
Obrázek 13: Průměrné roční výdaje na VaV za období 2005-2020 v krajích ČR	21
Obrázek 14: Demografický vývoj v ORP Louny.....	23
Obrázek 15: Procentuální změna počtu osob v exekuci 2016-2019	24

Úvod

Problematika tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území (dále jen „HSOÚ“) je zakotvena ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR 21+“), kde jsou tato území jednou z pěti definovaných oblastí. Tato územní dimenze, zohledňující specifické regionální cíle, by měla podněcovat vznik odpovídajících akčních plánů, jejichž aktivity pomohou uvedeným regionům v naplňování konkrétních rozvojových cílů či vizí.

HSOÚ byla v SRR 21+ vymezena Ministerstvem pro místní rozvoj ČR na základě pětice indikátorů v měřítku správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“ nebo „SO ORP“):

- a) intenzita bytové výstavby,
- b) hrubá míra celkového přírůstku,
- c) index stáří,
- d) podíl nezaměstnaných osob,
- e) intenzita podnikatelské aktivity.

Vedle ORP s nejhoršími výsledky v těchto indikátorech hospodářského a sociálního vývoje v rámci Česka byly ještě do této kategorie zařazeny obce, na jejichž území se nachází bývalé vojenské újezdy.

Dle SRR 21+ lze na území Ústeckého kraje identifikovat v kategorii HSOÚ následující ORP: Litvínov, Most, Rumburk, Děčín, Varnsdorf, Podbořany, Chomutov, Kadaň, Ústí nad Labem, Lovosice, Teplice, Žatec, Louny, Litoměřice. Z toho vyplývá, že kromě ORP Roudnice nad Labem a ORP Bílina¹ je hospodářsky a sociálně ohroženým územím celý Ústecký kraj.

Obecně lze říci, že problémem HSOÚ jsou horší životní podmínky a méně rozvojových příležitostí či omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu České republiky².

SRR 21+³ uvádí následující aktivity a kroky obecně podporující rozvoj HSOÚ:

- Rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky
- Posilovat lokální zaměstnávání v rámci veřejných investic
- Usilovat o příchod vnějších investic
- Zajistit dobrou dopravní obslužnost
- Řešit problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami a předcházet jejich vzniku
- Rozvíjet komunitní život v obcích
- Zajistit občanskou vybavenost
- Omezit předčasné odchody ze vzdělávacího procesu na základním a středním stupni a podporovat žáky, kteří ze vzdělávání předčasně odešli

Cílem této studie je popsat hlavní společné problémy řešeného HSOÚ, definovat příčiny problémů a navrhnout nástroje pro řešení těchto problémů; a to díky synergickému působení „zdola“ – aktivit místních aktérů, a „shora“ – podpory HSOÚ z úrovně kraje a státu.

¹ Ve skutečnosti do kategorie HSOÚ spadá i ORP Bílina, ale v době výpočtu indikátorů došlo v tomto regionu k náhlému výkyvu v číselné řadě. V pozdějším přepočtu již ORP Bílina spadá do kategorie HSOÚ, avšak přepočtená typologie zatím nebyla ze strany MMR publikována.

² MMR ČR. (2021). Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné dne 13. 12. 2021 z <https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf>

³ Tamtéž

HSOÚ v SRR 21+ ve vazbě na Strategii rozvoje ÚK do roku 2027

Ve SRR 21+ je formulován Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích. Tento cíl se dále rozděluje na čtyři specifické oblasti, k nimž lze částečně nebo zcela přiřadit vybrané souhrnné cíle Ústeckého kraje definované ve Strategii rozvoje Ústeckého kraje (dále jen „SRÚK“)⁴.

Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK

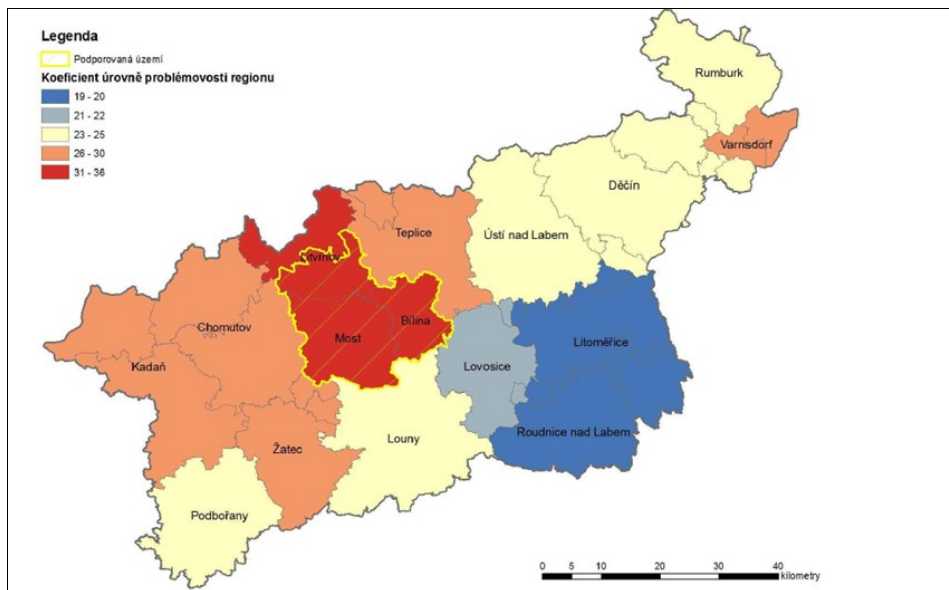
Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	
Specifický cíl 5.1	Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst
<i>Typová opatření</i>	<i>Rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky</i>
	<i>Posilovat lokální zaměstnání v rámci veřejných investic</i>
	<i>Usilovat o příchod vnějších investic</i>
SRÚK: Cíl ÚK 3	Proměnit strukturu hospodářství, zrychlit hospodářský růst a zastavit zaostávání kraje
Specifický cíl 5.2	Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole
<i>Typová opatření</i>	<i>Zajistit dobrou dopravní obslužnost</i>
SRÚK: Cíl ÚK 5	Zlepšit a modernizovat infrastrukturu, zvláště pak dopravní napojení
Specifický cíl 5.3	Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích
<i>Typová opatření</i>	<i>Řešit problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami a předcházet jejich vzniku</i>
	<i>Rozvíjet komunitní život v obcích</i>
SRÚK: Cíl ÚK 1	Řešit problematiku sociálního vyloučení
SRÚK: Cíl ÚK 2	Sociálně stabilizovat území
Specifický cíl 5.4	Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
<i>Typová opatření</i>	<i>Zajistit občanskou vybavenost</i>
	<i>Omezit předčasné odchody ze vzdělávání na základním a střední stupni vzdělávání a podporovat žáky, kteří ze vzdělávání předčasně odešli</i>

Zdroj: MMR ČR (2021) a KÚÚK (2018), upraveno vlastním zpracováním

Ve SRÚK nejsou žádné specifické cíle pro HSOÚ speciálně uvedeny. Ve SRÚK jsou vymezeny „krajem podporované regiony“ a periferní území, což vychází z použité odlišné typologie, která vznikla ještě dříve, než aktuální SRR 21+.

⁴ KÚÚK (2018). Strategie rozvoje kraje. Dostupné dne 13. 12. 2021 z <https://www.kr-ustecky.cz/strategie-rozvoje-kraje/ms-274628/p1=274628>

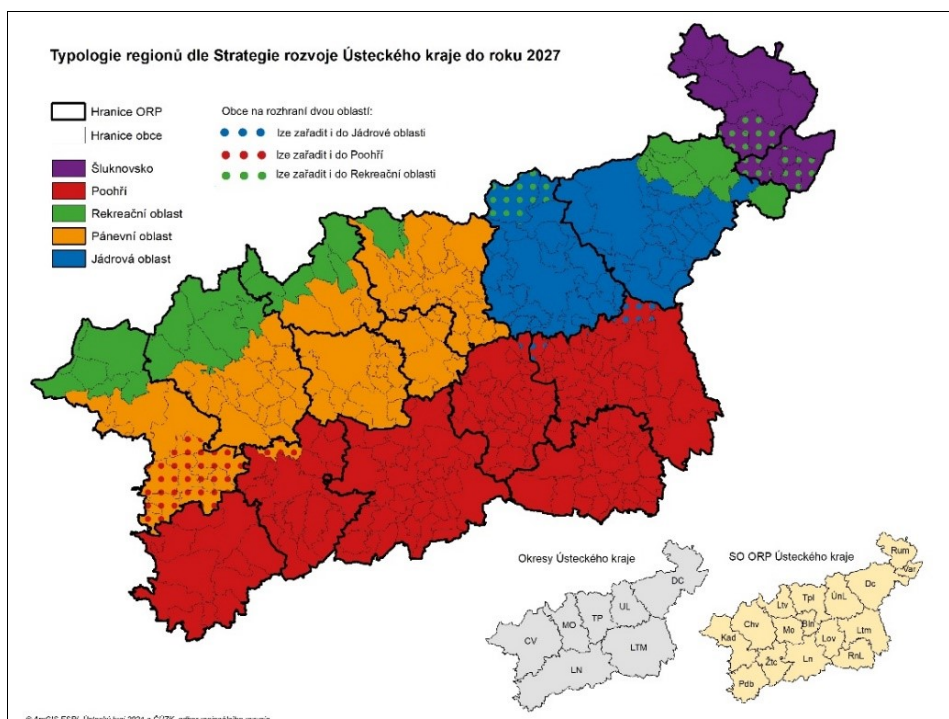
Obrázek 1: Vymezení podporovaných území dle SRÚK

Zdroj: KÚÚK (2018)

Nejvíce postižené regiony v Ústeckém kraji jsou ORP Litvínov, ORP Most a ORP Bílina. Periferní regiony, které jsou hendikepovány izolovaností danou delší dopravní vzdáleností dojíždky do nejbližšího centra, jsou jihozápadní část ORP Podbořany, severozápadní část ORP Kadaň a jihozápadní část ORP Rumburk.

Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Dle typologie regionů použité ve SRÚK je území ORP Louny součástí Poohří. Okrajově přitom zasahuje i do pánevni oblasti.

Metodika zpracování

Předkládaná studie je jedním ze tří pilotních analyticko-implemenčních plánů, které vznikly v roce 2022 v Ústeckém kraji na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území.

Výchozí metodické pokyny pro zpracování předložené pilotní studie, včetně hlavního členění a sledovaných ukazatelů, byly definovány ze strany Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) a diskutovány prostřednictvím jednání sekretariátů Regionálních stálých konferencí v období cca od 8/2021. Vlastní zpracování studie ORP Louny proběhlo ve druhé polovině roku 2022.

Postup zpracování studie lze rozdělit na tři části:

(1) Analytická práce s daty / desk research

Prvotním krokem při zahájení prací na studii byl sběr a třídění potřebných dat. Většina dat byla dostupná z databáze Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Volba časové řady závisela na dostupnosti dat zvoleného indikátoru, s ohledem na úpravy v metodice ze strany gestora dat. U drtivé většiny indikátorů byla stanovena časová řada od roku 2013, resp. 2015. Požadovaná data pro většinu indikátorů jsou veřejně dostupná. Pro vybrané ukazatele byla zvolena vizualizace prostřednictvím mapových schémat, která byla vytvořena v ArcGIS ESRI s použitím datových podkladů Ústeckého kraje, ČÚZK či národního geoportálu INSPIRE.

(2) Ověření poznatků v území

Analytická data byla následně konfrontována s rozvojovými dokumenty z území. Proběhla identifikace průřezových (společných) problémů na základě analýzy strategických rozvojových dokumentů z území. Byla vytvořena matice souladu kvantitativních slabých stránek území (zdroj: analytická data) a kvalitativní váhy (významu) těchto slabých stránek (zdroj: rozvojové dokumenty). Zároveň byla provedena excerptce návrhových částí rozvojových dokumentů z území s cílem identifikovat společné / příbuzné projekty a intervence, které regionální aktéři plánují v příštím období realizovat.

(3) Závěrečné zpracování výstupů

Po kompletním ukončení obou předcházejících částí došlo k závěrečnému zpracování výstupů. V této fázi došlo na jedné straně ke zpětnému zobecnění některých dílčích poznatků, ověření jejich platnosti pro sledované území, a na straně druhé ke konkretizaci potřeb a ověření stávajících dotačních možností. Sekundárním přínosem závěrečné fáze bylo rovněž zjištění, že tento typ studie se jeví jako velmi vhodný pro další související strategické kroky kraje v oblasti regionálního rozvoje, zejména v aktualizacích strategických a koncepčních dokumentů, mapování absorpční kapacity v území a definování potřebných intervencí z vyšší úrovně.

Popis vytvoření a zapojení platformy regionálních aktérů

Paralelně s vyšším stupněm rozpracovanosti analytické části byla zahájena spolupráce s různými aktéry v modelovém SO ORP, jejímž cílem bylo jak ověření získaných poznatků, tak velmi konkrétní diskuze a především prioritizace místních problémů a projektových záměrů.

V případě ORP Louny došlo k prvotnímu kontaktu přes Městský úřad Louny. V první fázi se nepodařilo zformovat pracovní skupinu v širším složení, nicméně potřebné informace byly zjištěny na dílčích schůzkách. Pracovní skupinu se podařilo obnovit později za účasti dalších aktérů z dotčeného území.

Průběh v ORP Louny byl tedy mírně odlišný od dosavadních ORP, ale na zpracování výstupů toto nemělo vliv.

1. úvodní jednání na MěÚ Louny proběhlo dne 21. 6. 2022 v Lounech

Jednalo se o úvodní setkání zástupců MěÚ Louny a odboru RR KÚÚK, jejímž cílem bylo předat informace o zpracovávané studii a iniciovat spolupráci při realizaci diskuzních setkání v ORP Louny.

2. pracovní-diskuzní setkání proběhlo dne 23. 1. 2023 v Lounech

Za účasti zástupců několika měst, obcí a MAS v ORP Louny proběhlo pracovní-diskuzní setkání, které sloužilo k verifikaci a částečné prioritizaci poznatků vycházejících z dostupných a dosud zpracovaných dokumentů a předchozích rozhovorů.

3. doplňující diskuze v rámci setkání starostů v ORP Louny dne 25. 1. 2023 v Lounech

Zpracování studie bylo stručně představeno na setkání starostů v ORP Louny prostřednictvím místostarosty města Louny a zástupců odboru RR KÚÚK. Zpracovatelé studie zde obdrželi řadu dalších podnětů a komentářů ke stávající situaci v ORP. Podněty a připomínky z území byly následně zapracovány do studie. Studie byla finalizována po schválení výsledného znění zástupci aktérů z území.

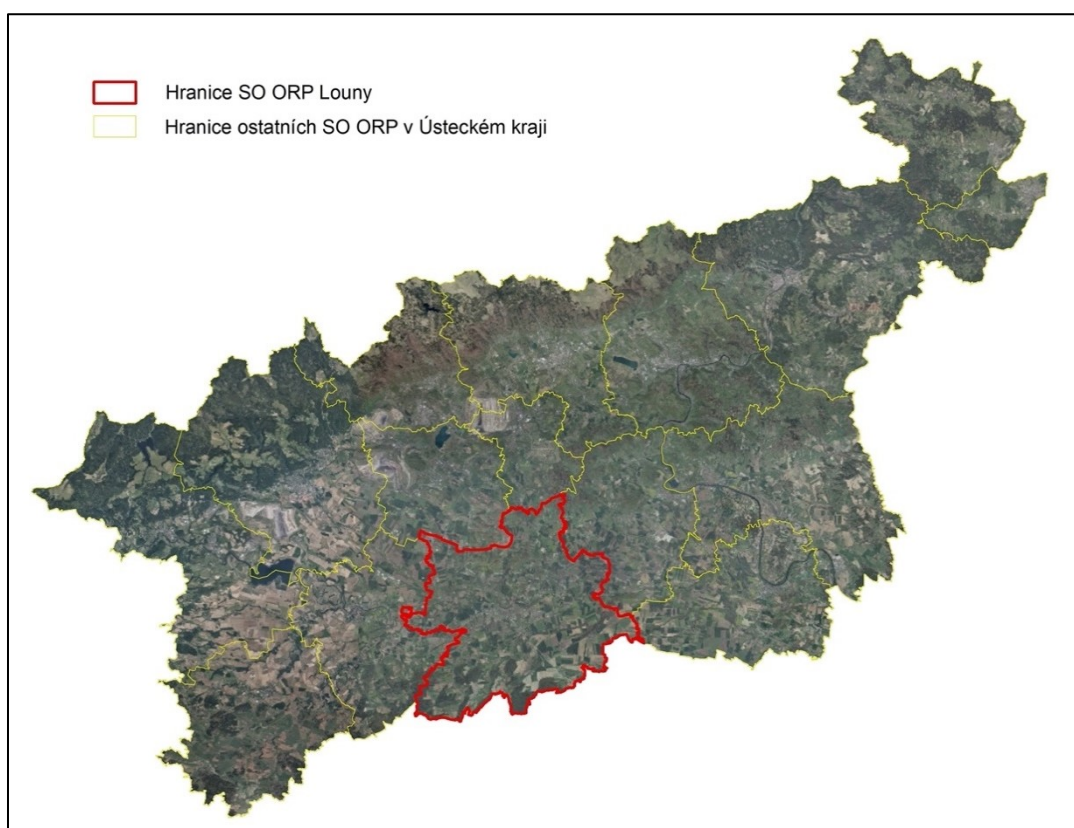
1 Základní informace o území

1.1 Charakteristika území

Správní obvod ORP Louny se nachází v Ústeckém kraji, v severozápadních Čechách a je součástí stejnojmenného okresu. Sousedí se správními obvody Žatec, Most, Bílina, Lovosice a Roudnice nad Labem, které spadají do kraje Ústeckého. Na jihovýchodě sousedí se správními obvody Rakovník a Slaný, které spadají již pod kraj Středočeský (Louny, 2019).

Na tomto území působí jedna místní akční skupina (dále jen „MAS“), a to MAS SERVISO, o. p. s. Tvoří ji sedmdesát tři obcí a měst, které se nachází v okresech Litoměřice, Louny a Teplice. Přes MAS lze podporovat komunitně vedený místní rozvoj (dále jen „CLLD“).

Obrázek 3: Georeliéf Ústeckého kraje

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

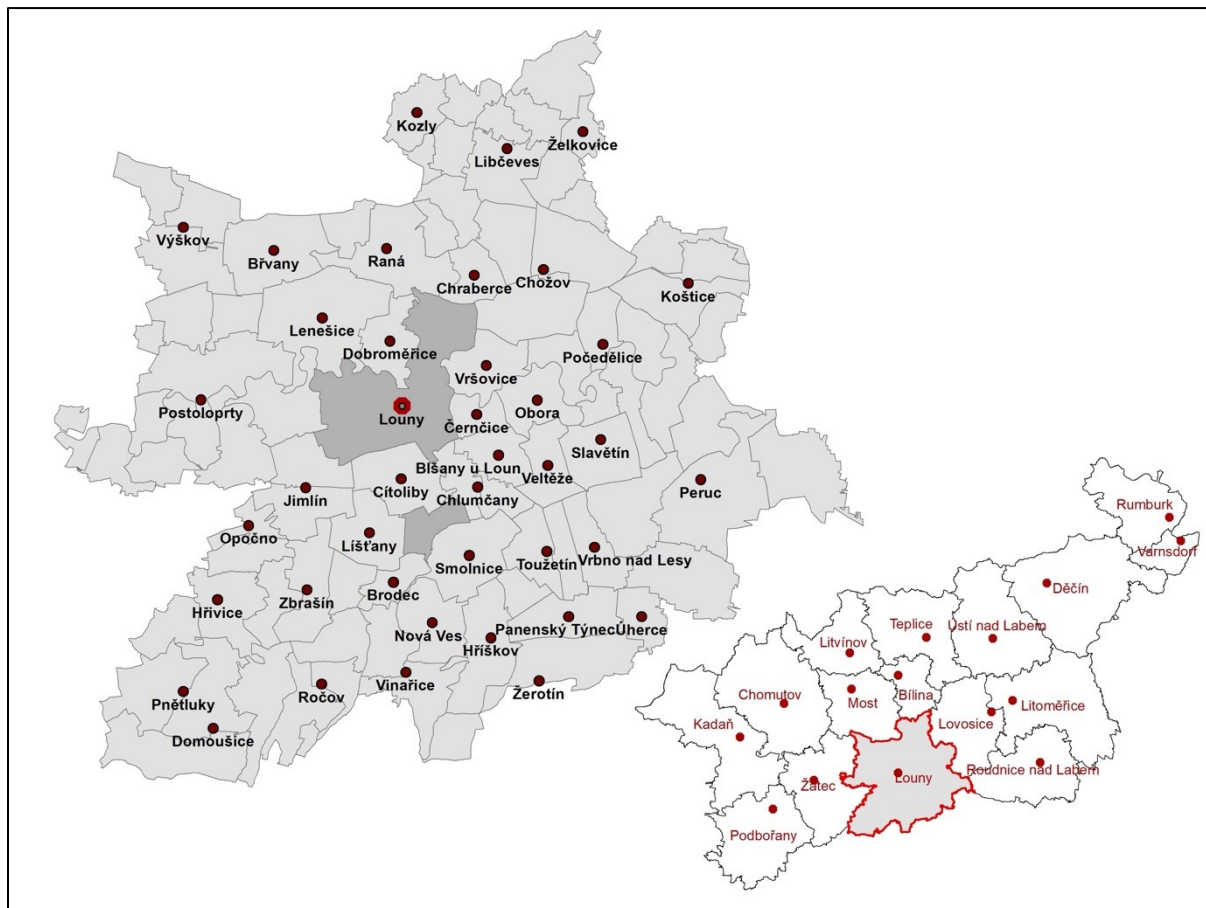
Zdejší krajina má rozmanitou morfologii. Od nívných plošin Ohře stoupá k Lounskému a Milešovskému středohoří, což jsou vrcholy vulkanického původu. Dalším geomorfologickým prvkem je oblast mezi okrajem Českého středohoří a nivou Ohře, která se nachází ve východní části území. Zde leží vrchovina Džbán, která představuje území významné dynamickou morfologií, jež vznikla tektonickým vyzdvižením kry (Louny, 2019).

Geograficky spadá krajina tohoto území ke Krušnohorské soustavě (Žatecká tabule, výběžky Doupovských hor, České středohoří). Nejvyšším bodem je Pískový vrch, který se nachází u Domoušic. Nejvýznamnějším tokem je řeka Ohře, ale také její přítoky jako je například Chomutovka či Blšanka (ČSÚ, 2022).

1.2 Sídla

SO ORP Louny se skládá ze 41 obcí, z toho mají dvě sídla status města (Louny, Postoloprty) a pět status městyse (Cítoliby, Panenský Týnec, Peruc, Ročov, Slavětín) (ČSÚ, 2022).

Obrázek 4: Správní obvod ORP Louny

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Tabulka 2: Základní charakteristika SO ORP Louny k 1. 1. 2021

Obec	Rozloha (v km ²) = I1	Počet obyvatel = I2	Koeficient osídlení (KO) = I3	Hustota zalidnění = I4
Bílšany u Loun	4,3	372	0,9	86,7
Brodec	2,8	81	0,2	28,5
Břvany	9,4	324	0,8	34,5
Cítoliby	6,8	1 087	2,5	159,4
Černčice	2,7	1 318	3,1	481,8
Dobroměřice	4,8	1 388	3,2	286,8
Domoušice	15,2	658	1,5	43,2
Hříškov	10,3	408	0,9	39,8
Hřivice	13,5	622	1,4	46,2
Chlumčany	5,3	560	1,3	106,5
Chožov	21,2	537	1,2	25,3
Chraberce	3,7	118	0,3	32,1
Jimlín	9,8	889	2,1	90,6

Obec	Rozloha (v km ²) = I1	Počet obyvatel = I2	Koeficient osídlení (KO) = I3	Hustota zalidnění = I4
Koštice	16,7	581	1,3	34,7
Kozly	4,4	121	0,3	27,8
Lenešice	13,7	1 389	3,2	101,2
Libčeves	34,7	938	2,2	27,0
Líšťany	6,0	463	1,1	76,9
Louny	24,1	17 944	41,7	743,7
Nová Ves	6,1	120	0,3	19,6
Obora	8,7	443	1,0	51,1
Opočno	2,3	127	0,3	56,4
Panenský Týnec	6,1	440	1,0	71,9
Peruc	53,2	2 322	5,4	43,6
Pnětluky	14,7	360	0,8	24,5
Počedělice	11,6	308	0,7	26,6
Postoloprty	46,2	4 699	10,9	101,7
Raná	12,3	242	0,6	19,6
Ročov	12,5	543	1,3	43,4
Slavětín	8,4	584	1,4	69,6
Smolnice	7,7	428	1,0	55,3
Toužetín	7,4	285	0,7	38,7
Úherce	3,5	83	0,2	24,0
Veltěže	4,7	410	1,0	87,6
Vinařice	9,5	253	0,6	26,5
Vrbno nad Lesy	4,7	186	0,4	39,2
Vršovice	5,0	251	0,6	49,9
Výškov	14,3	508	1,2	35,5
Zbrašín	12,7	382	0,9	30,0
Želkovice	2,3	93	0,2	40,7
Žerotín	11,2	207	0,5	18,5
ORP Louny	472	42 895	100,0	90,74

Zdroj: CZSO (2022), vlastní zpracování

Tabulka č. 2 uvádí rozlohu a počty obyvatel v obcích, které spadají do ORP Louny. Z počtu a velikostní struktury obcí je zřejmý převážně venkovský charakter území ORP. Největší obcí dle rozlohy je město Peruc, které zabírá více než 11 % území ORP. Naproti tomu obcí s nejmenší rozlohou je Opočno (2,3 km², tedy pouze 0,5 % území).

Nejvyšší počet obyvatel i hustota zalidnění je logicky v Lounech jakožto v okresním městě. Přímo ve městě je zaznamenána hodnota téměř 744 obyvatel/km². Vysokou hustotu zalidnění mají dále obce v příměstském prostoru Loun (Černčice, Cítoliby, Postoloprty, Lenešice, Chlumčany) což dokládá trend suburbanizace; tyto obce se stávají rezidenčními sídly navázanými na Louny. S přibývajícím vzdáleností od Loun je hustota zalidnění nižší a území ORP má více venkovský charakter. Vyšších hodnot zalidnění dosahují obce s dobrým dopravním napojením.

Tabulka 3: Sídlní struktura obcí v SO ORP Louny k 1. 1. 2021

Počet obyvatel	Do 199	200-499	500-999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 - 99 999	100 000 a více	Celkem obcí
Počet obcí	8	16	10	4	2	-	1	-	-	-	41
Procentní zastoupení	19,5	39,0	24,4	9,8	4,9	-	2,4	-	-	-	100,0
Kumulovaný součet	19,5	58,5	82,9	92,7	97,6	-	100,0	-	-	-	-
Počet obyvatel	929	5 576	6 420	5 182	7 021	-	17 944	-	-	-	43 072
Podíl obyv. (v %)	2,2	12,9	14,9	12,0	16,3	-	41,7	-	-	-	100,0
Kumulovaný podíl obyv. (v %)	2,2	15,1	30,0	42,0	58,3	-	100,0	-	-	-	-

Zdroj: CZSO (2022), vlastní zpracování

Nejvíce obcí (16) spadá do kategorie 200-499 obyvatel. Mezi tyto obce patří například Blšany u Loun, Líšťany, Panenský Týnec, Pnětluky nebo také Raná. Procentní zastoupení této kategorie obcí činí necelých 40 %. Druhou nejvíce zastoupenou kategorií (cca 24 %) jsou obce s 500-999 obyvateli. Do této kategorie spadají obce jako Hřivice, Libčeves, Slavětín nebo Výškov. Dohromady v těchto obcích žije 6 420 obyvatel, tedy téměř 15 % obyvatel celého SO ORP. Nezanedbatelnou kategorii tvoří malé obce s méně než 200 obyvateli, je to 8 obcí s 929 obyvateli (2,2 %). Město s nejvyšším počtem obyvatel jsou Louny, které mají 17 944 obyvatel. Téměř dvoutřetinové zastoupení malých obcí (do 500 obyvatel) potvrzuje venkovský charakter území ORP.

Z hlediska charakteru území je SO ORP Louny převážně venkovským územím. Vyšší koncentrace obyvatel je v Lounech a jejich okolí (příměstské obce vytvářejí rezidenční zázemí Loun). Hlavně jižní a jihozápadní část území ORP je venkovsky zemědělská. Sídla jsou tak spíše menší a roztroušená v území. Větší obce se koncentrují především podél toku Ohře a podél dopravních tras.

1.3 Krajina a životní prostředí

Území SO ORP Louny má především zemědělský charakter, jak vyplývá i z Tabulky 4. Zemědělská půda tvoří 74,2 % z celkové výměry, z toho specificky orná půda čítá 29 907 hektarů, což představuje 63,3 % podílu celkové výměry. Specifickým zemědělským prvkem jsou vinice, byť s malou výměrou (14,4 ha) (Louny, 2019). V nezemědělské půdě, která zaujímá čtvrtinu celkové výměry ORP (12 205 ha), převládají lesní pozemky (13 % z celkové rozlohy ORP).

Tabulka 4: Využití pozemků na území SO ORP Louny

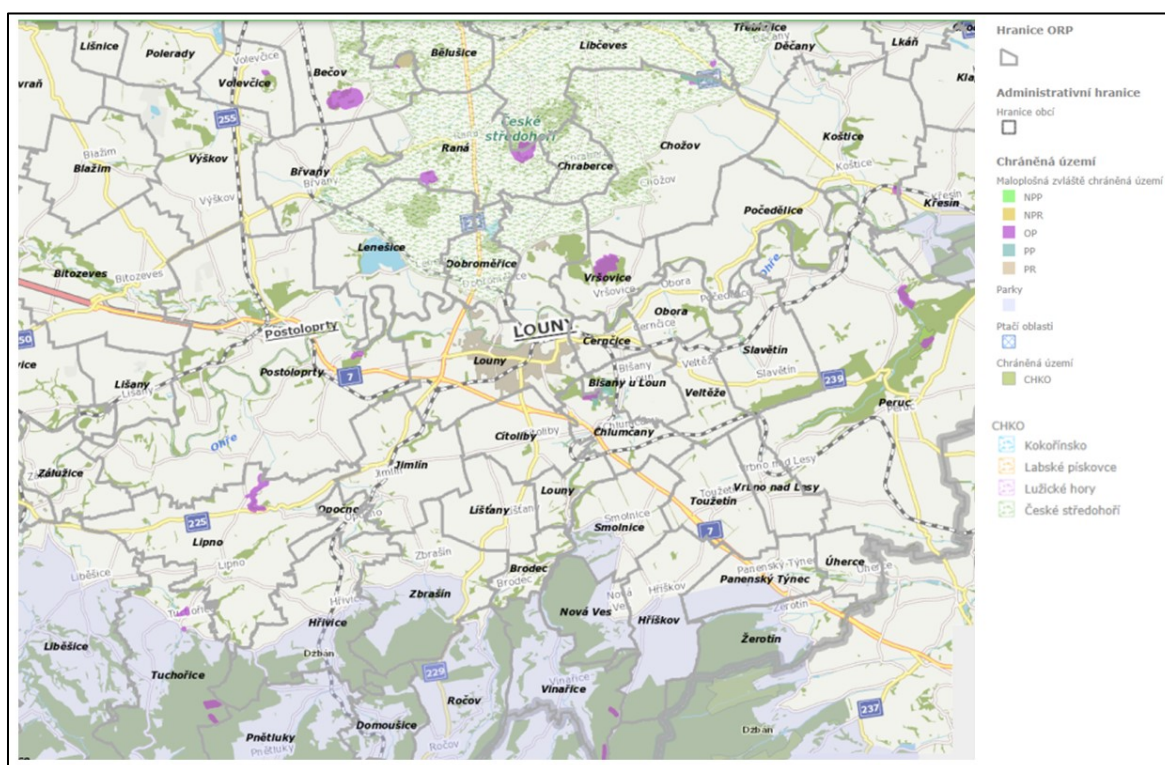
Charakter využití	Výměra (ha)	Podíl z celkové výměry (v %)
Zemědělská půda	35 064,70	74,2
- Orná půda	29 907,00	63,3
- Chmelnice	1 847,30	3,9
- Vinice	14,40	0,03

Charakter využití	Výměra (ha)	Podíl z celkové výměry (v %)
- Zahrady	599,90	1,3
- Ovocné sady	856,40	1,8
- Trvalé travní porosty	1 835,00	3,9
Nezemědělská půda	12 204,90	25,7
- Lesní pozemky	6 072,90	12,8
- Vodní plochy	726,50	1,5
- Zastavěné plochy	808,00	1,7
- Ostatní plochy	4 597,50	9,7
Celková výměra	47 265,00	100

Zdroj: ČSÚ (2018), Louny (2019)

V území ORP se nachází řada velkoplošných i maloplošných chráněných území. Nejvýznamnějším prvkem je CHKO České středohoří, které zasahuje do území ze severu (viz Obr. 5). Řada maloplošných chráněných území se nachází podél toku Ohře. V roce 1994 byl vyhlášen Přírodní park Džbán sdružující různá cenná území do velké chráněné oblasti s nejnižším stupněm ochrany.

Obrázek 5: Chráněná území

Zdroj: AOPK ČR, upraveno 2022

Většina území správního obvodu je označována jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší – jsou zde překračovány emisní limity. V posledních letech se však situace zlepšila, a to především po realizaci odsíření elektrárny v Počeradech a dalších severočeských elektrárnách. Dalším zdroje znečištění ovzduší a dále zdrojem hluku je doprava, a to především silnice I/7 (Louny, 2019).

Na území SO ORP Louny se vyskytuje také několik problémových ploch. Z velké části se jedná o skládky (skládky Vrbka – Postoloprty, skládka rostlinného materiálu – Libčeves), nerekulturní pískovny (Líštiny), nelegální skládky (Panenský Týnec) ale také dvory, které jsou chátrající či rozpadlé (Peruc, Slavětín) (Louny, 2019).

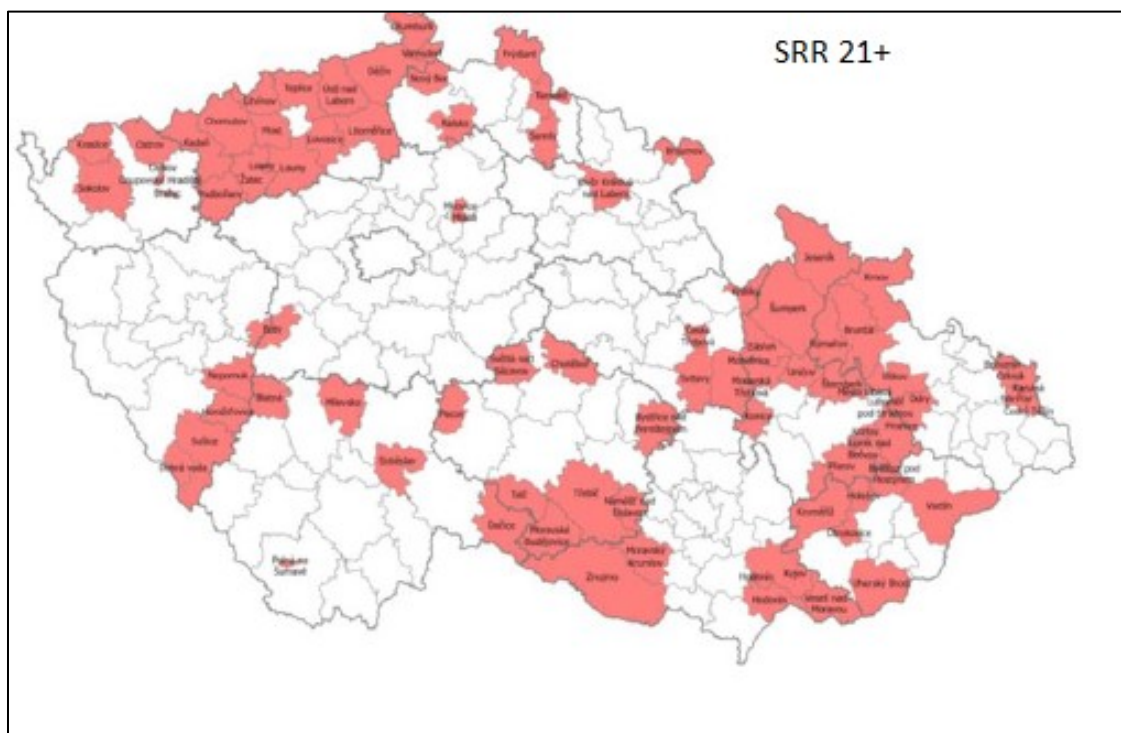
V SO ORP Louny byla vypracována územní studie krajiny správního obvodu obce s rozšířenou působností Louny. Cílem této studie bylo vytvoření územně plánovacího podkladu a komplexní dokumentace, která řeší koncepci krajiny celého správního obvodu a lze ji použít při plánování dalšího rozvoje území a využití krajiny (Louny, 2019).

2 Pozice regionu z pohledu SRR 21+

Současná Strategie regionálního rozvoje ČR je určena na dobu 7 let, tedy pro roky 2021-2027. Hlavním smyslem této strategie je identifikovat takové regiony, které vyžadují územně specifický přístup. Mimo jiné je také zapotřebí definovat, které intervence by měly být realizovány a kde přesně by měly být provedeny. V SRR 21+ jsou definovány regiony se soustředěnou podporou státu a jsou pojmenovávány jako hospodářsky a sociálně ohrožená území (dále je HSOÚ). Dále byla vyčleněna území tzv. metropolitní, aglomerace, regionální centra a jejich venkovské zázemí.

Důvodem pro vymezení HSOÚ je koncentrace sociálních, ekonomických a environmentálních problémů. V Ústeckém kraji se nachází 16 ORP, z toho je 14 v kategorii HSOÚ⁵ (viz Obr. 6).

Obrázek 6: Vymezení HSOÚ dle SRR 21+

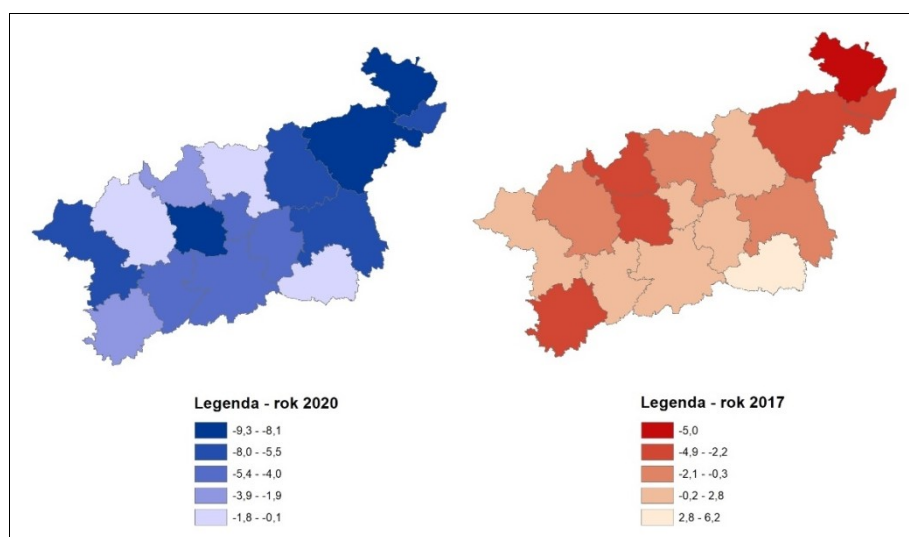
Zdroj: MMR ČR (2021)

HSOÚ zabírají 92 % rozlohy Ústeckého kraje. V roce 2021 žilo v HSOÚ v Ústeckém kraji přibližně 93 % obyvatel. V rámci celého Česka žije v HSOÚ celkem 25 % obyvatel.

Intenzita bytové výstavby: V ORP Louny se za sledované období (2011-2021) dokončilo ročně průměrně 58 bytů. V přepočtu na 1 000 obyvatel byl zaznamenán nejvyšší počet v roce 2017 (2,3 ‰). Až do roku 2017 byl patrný víceméně sestupný trend intenzity bytové výstavby, který byl přerušen v roce 2017. Jednorázové zvýšení intenzity bytové výstavby v tomto ORP může být způsobeno dokončením rozsáhlejších výstaveb např. bytových domů v sídelních městech. V následujících letech lze pozorovat rozkolísaný trend počtu dokončených bytů.

⁵ Plus ORP Bílina, viz poznámka na str. 4.

Obrázek 7: Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel (na 1 000 obyvatel)

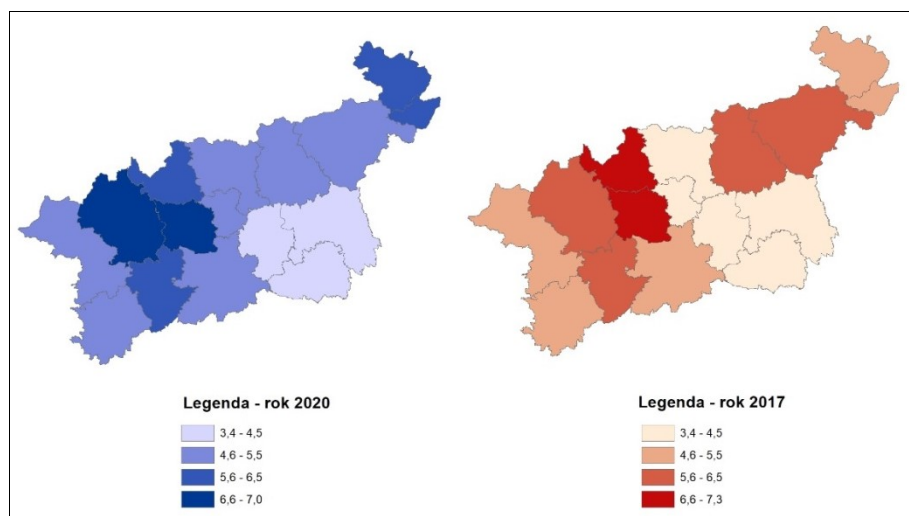

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel: Ve sledovaném období (tj. 2011-2020) hrubá míra celkového přírůstku obyvatel v ORP Louny kolísala. V prvním roce (2011) byl zaznamenán přírůstek 5,74 ‰, to byla nejvyšší kladná hodnota za celé období. Následující 4 roky se hrubá míra celkového přírůstku pohybovala pouze v záporných hodnotách. Obrat nastal v roce 2016, kdy se hodnota zvýšila o 0,2 promilových bodů, což hrubou míru celkového přírůstku dostalo do kladných hodnot. Poslední rok sledovaného období byl zaznamenán propad na -3,97, to znamenalo pokles o 6,87 promilových bodů. V porovnání v rámci Ústeckého kraje jsou hodnoty ORP Louny průměrné. V roce 2020 nejvíce obyvatel ztrácel SO ORP Děčín (-9,24 ‰) a nejméně SO ORP Roudnice n. L. (-0,06 ‰) (ČSÚ, 2020).

Index stáří: Obyvatelstvo ORP Louny dlouhodobě populačně stárne. Mezi lety 2011 a 2021 se zvýšil index stáří z 95,5 % na 124,6 %, přičemž po celé sledované období jeho hodnota trvale rostla. Ve srovnání s ostatními ORP v kraji tomu není jinak, za zkoumané období 10 let (2011-2021) se ve všech ORP index stáří zvýšil. V roce 2021 byla nejnižší hodnota zaznamenána v ORP Chomutov (119 %) a nejvyšší v ORP Varnsdorf (141,8 %). Lze očekávat, že stárnutí obyvatel bude nadále pokračovat, a to přesunem obyvatel produktivního věku do postproduktivního. (ČSÚ, 2021)

Obrázek 8: Podíl nezaměstnaných osob (%)

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Podíl nezaměstnaných osob: V ORP Louny se podíl nezaměstnaných osob od roku 2014 snižoval, v tomto roce byla zaznamenána hodnota 10 % a do roku 2019 se podíl snížil o 6 procentních bodů. Tento vývoj kopíroval celorepublikový trend, kdy po roce 2013, kdy v ČR vrcholila globální ekonomická recese, započal pokles nezaměstnanosti spojený s hospodářskou konjunkturou. V roce 2020 nastal zlom – opětovný nárůst nezaměstnanosti (5,2 %), který lze přičíst na vrub opatřením souvisejícím se snahou zvládnout nastalou epidemiologickou situaci (COVID-19). Nicméně celkově je (ne)zaměstnanost v ORP Louny spíše stabilní a situace je lepší než u jiných ORP v kraji. V roce 2020 byla nejvyšší nezaměstnanost zaznamenána v ORP Most (7 %), ORP Chomutov (6,7 %) a ORP Rumburk (6,2 %) a nejnižší v ORP Roudnice nad Labem (3,4 %), ORP Lovosice (3,7 %) a ORP Litoměřice (3,9 %). V roce 2020 v Ústeckém kraji činil podíl nezaměstnaných osob 5,46 %, což byla druhá nejvyšší hodnota po Moravskoslezském kraji (ČSÚ, 2020). Lze konstatovat, že nižší nezaměstnanost mají ORP s dobrou dopravní dostupností Prahy a středních Čech (tj. blízkost jejich pracovního trhu).

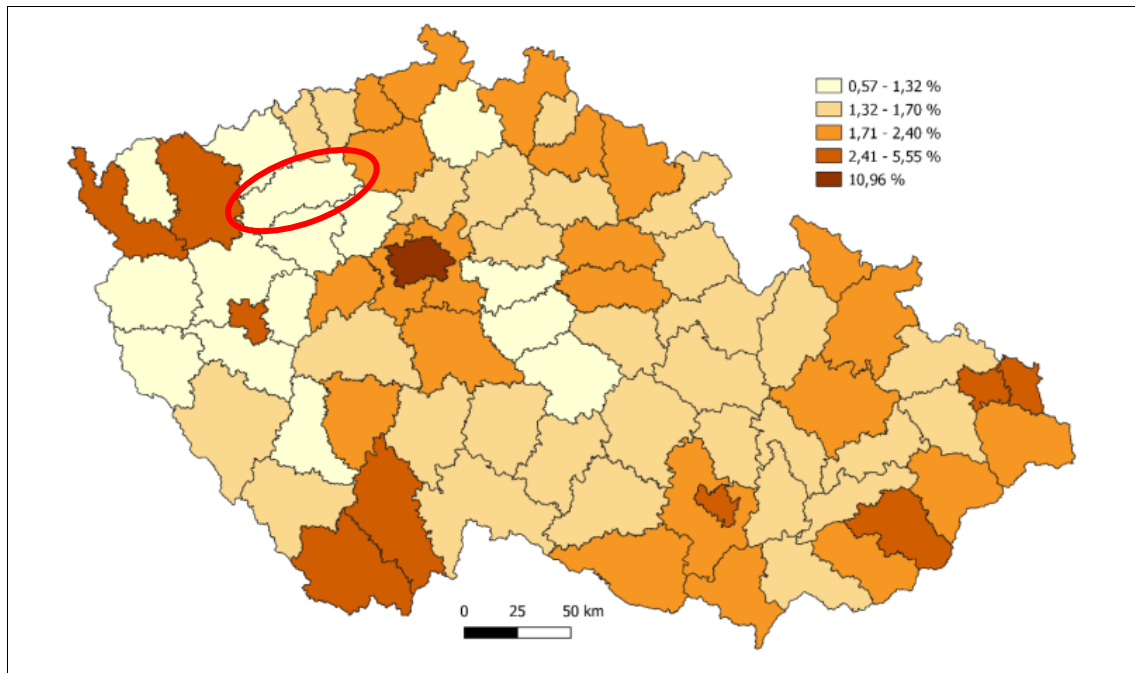
Intenzita podnikatelské aktivity: Intenzita podnikatelské aktivity v ORP Louny byla v rámci desetiletého období víceméně stabilní. Nejvyšší hodnota byla zaznamenána v letech 2012 a 2020, kdy bylo evidováno shodně 358,4 ekonomicky aktivních subjektů na 1 000 obyvatel. Naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2013 (338,4). Během sledovaného období nenastaly žádné výkyvy. Nejvýznamnějším odvětvím v ORP Louny je především automobilový průmysl (především subdodavatelské firmy v průmyslových zónách) a zemědělství. Další odvětvová struktura odpovídá jiným ORP v kraji a v ČR (velkoobchod, maloobchod, stavebnictví a zpracovatelský průmysl, služby). (ČSÚ, 2020)

Ve sledovaných ukazatelích (vývoj počtu a struktury obyvatel, nezaměstnanost, intenzita bytové výstavby apod.) sice ORP Louny zaostává za průměrem ČR, ale v porovnání s jinými HSOÚ v Ústeckém kraji je jeho pozice průměrná nebo dokonce nadprůměrná. Jedním z hlavních důvodů je blízkost a solidní dopravní dostupnost Prahy, což přináší více ekonomických příležitostí.

3 Dopady pandemie Covid-19

Výrazným zásahem do ekonomické struktury a trhu práce v regionu byla pandemie Covid-19. Restrikce zavedené pro zpomalení průběhu pandemie způsobily změnu chování domácností i firem (omezování spotřeby a investic) a vedly ke zvýšení podílu nezaměstnaných. V České republice i v Evropské unii byla jako kompenzace zavedena opatření pro posílení ekonomiky. Na národní úrovni to byly například programy Antivirus, Covid III. nebo Inovační vouchery Covid-19.

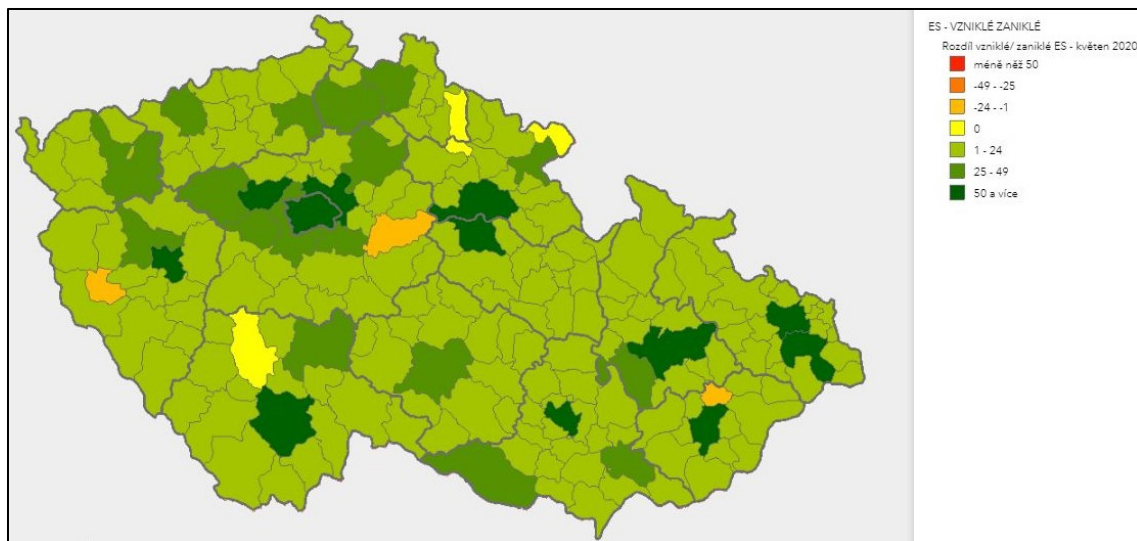
Obrázek 9: Podíl ekonomicky aktivních osob zaměstnaných v odvětvích ekonomiky se silně negativním dopadem pandemie

Zdroj: DotaceEU.cz (2022)

Pandemií nejvíce utrpěly větší aglomerace a turisticky atraktivní území (cestovní ruch se stal jedním z nejvíce zasažených sektorů českého hospodářství). Z pohledu NUTS 3 byly nejvíce zasaženy kraje Karlovarský, Jihočeský, Zlínský a Moravskoslezský. Z Obr. 9 je patrné, že SO ORP Louny byl jednou z lokalit, kde byly negativní dopady mírnější. Důvodem může být vyšší míra zastoupení zemědělství na skladbě ekonomických činností a menší význam sektoru cestovního ruchu, který byl více postížen restrikcemi zavedenými pro omezení pandemie.

Obrázek 10: Mapa dopadů Covid-19 na ekonomické subjekty – rozdíl vzniklé / zaniklé ekonomické subjekty

Zdroj: MMR (2020)

Navzdory pandemii počet ekonomických subjektů v SO ORP Louny mírně vzrostl. V roce 2019 činil počet ekonomicky aktivních subjektů 9 678, v roce 2020 se počet zvýšil o 89 subjektů. Stejný trend byl patrný i v jiných ORP Ústeckého kraje až na ORP Děčín, kdy hodnota klesla o 2 subjekty, a ORP Rumburk (pokles o 22 subjektů). (ČSÚ, 2021)

Obecně nejvíce zasaženým odvětvím byl cestovní ruch. Podle dostupných údajů však byl dopad Covid-19 na sektor služeb v cestovním ruchu v ORP Louny spíše mírný. V porovnání let 2018 (poslední dostupná data před pandemií) a 2021 zanikla dvě ubytovací zařízení, jejich počet je tedy 17 místo dřívějších 19. Počet hostů / návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení se od roku 2021 zvyšuje, nedosáhl však zatím hodnot z doby před pandemií. (ČSÚ, 2021)

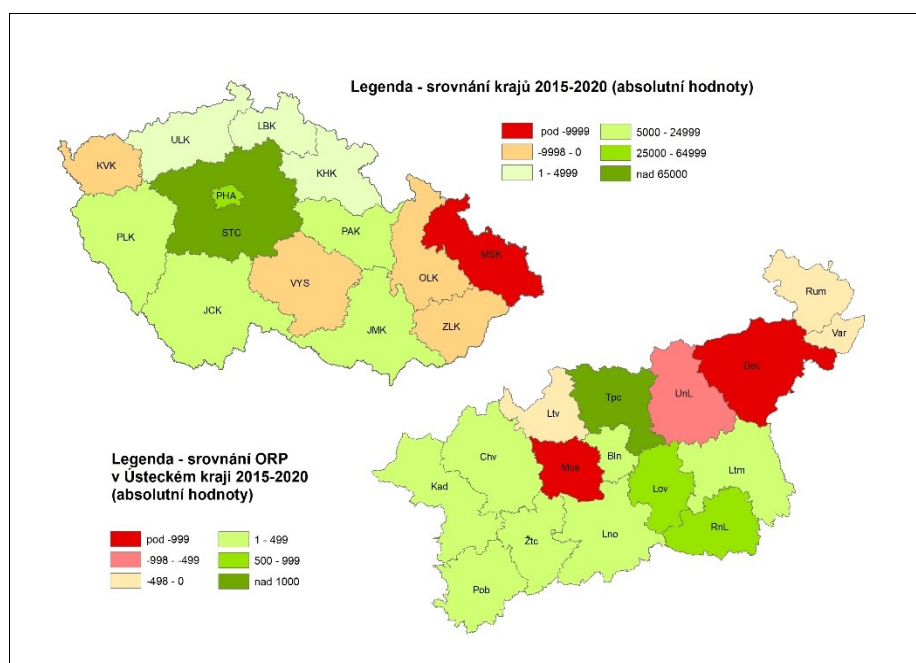
Dopady pandemie Covid-19 na ekonomiku v SO ORP Louny byly spíše mírnější. Do budoucna se nabízí otázka, zda tento jev nadále sledovat v době, kdy ekonomika čelí jiným, mnohem významnějším problémům.

4 Dlouhodobé tendence regionálního vývoje – kontext kraje

Na vývoj ORP je třeba hledět v kontextu vyššího územního celku. Ústecký kraj spolu s Moravskoslezským a Karlovarským krajem mají vysoký podíl HSOÚ. Společným jmenovatelem je zde vysoká koncentrace sociálních, ekonomických a environmentálních problémů. Například nízká atraktivita pro život obyvatel, neuspokojivá nabídka volných pracovních míst, omezené karierní možnosti růstu, a to jak pro čerstvé absolventy či osoby začínající na trhu práce, tak pro zkušenější odborníky, horší kvalita životního prostředí atd.

Jedním z problémů celého Ústeckého kraje je **odliv obyvatelstva**. Dle dat ČSÚ (2020) zaznamenal Ústecký kraj pouze 8,9 ‰ počtu přistěhovalých na 1 000 obyvatel, což představuje třetí nejhorší hodnotu v porovnání s ostatními kraji. Nižší hodnoty vykazuje pouze kraj Moravskoslezský (5 ‰), Olomoucký (7,8 ‰) a Zlínský (7,3 ‰). Nejvyšší hodnotu zaznamenalo hlavní město Praha (30,6 ‰ přistěhovalých na 1 000 obyvatel). Naopak počet vystěhovalých se v Ústeckém kraji drží na 10,2 ‰. (ČSÚ, 2020)

Obrázek 11: Migrační saldo (2015-2020)

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

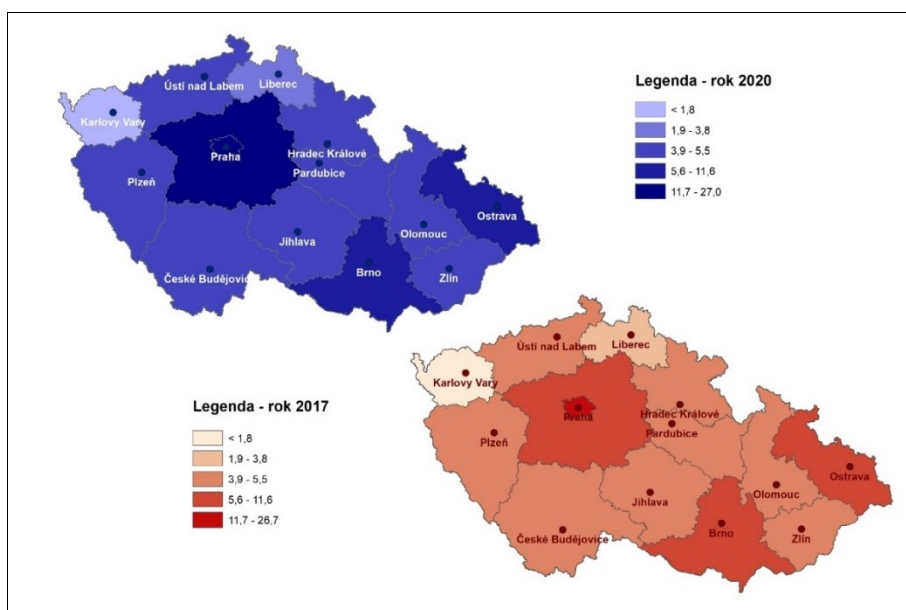
S ohledem na migrační saldo se Ústecký kraj nacházel v pozici migračního zisku (657 obyvatel), avšak stále se nejednalo o horní pozice, ale o pouze desáté místo z pohledu srovnání všech krajů v České republice. Nejvíce obyvatel naopak ztratil kraj Moravskoslezský. Z pohledu ORP v Ústeckém kraji se na posledním místě umístily SO ORP Most a ORP Děčín, dále SO ORP Ústí nad Labem. (ČSÚ, 2021)

Z hlediska **odvětvové struktury** byl v Ústeckém kraji zaznamenán nejvyšší podíl zaměstnanosti v průmyslu, který představoval 35,2 % zaměstnaných. Podíl zaměstnaných ve stavebnictví je necelých 8 %. Z dlouhodobého hlediska v Ústeckém kraji převládá chemický, těžební, energetický a také sklářský průmysl, který udržuje Ústecký kraj jedním z dominantních v těchto odvětvích (CzechInvest, 2020; KÚÚK, 2018).

Z pohledu míry **podnikatelských aktivit** vykazuje Ústecký kraj nižší hodnoty než kraje ostatní. Příčina je jak na straně poptávky (nižší kupní síla obyvatel), tak na straně nižší ochoty k zahájení vlastního podnikání (kde jedním z možných důvodů může být také nízká míra vzdělanosti). Nejnižší úroveň podnikatelských aktivit je v periferních oblastech kraje. Naopak nejvíce jsou podnikatelské aktivity

zastoupeny v krajském městě Ústí nad Labem a jeho okolí, v ORP Děčín (sektor cestovního ruchu) a dále v oblastech položených směrem k hlavnímu městu Praze. (KUÚK, 2018)

Obrázek 12: HDP v krajích (ČR=100 %)

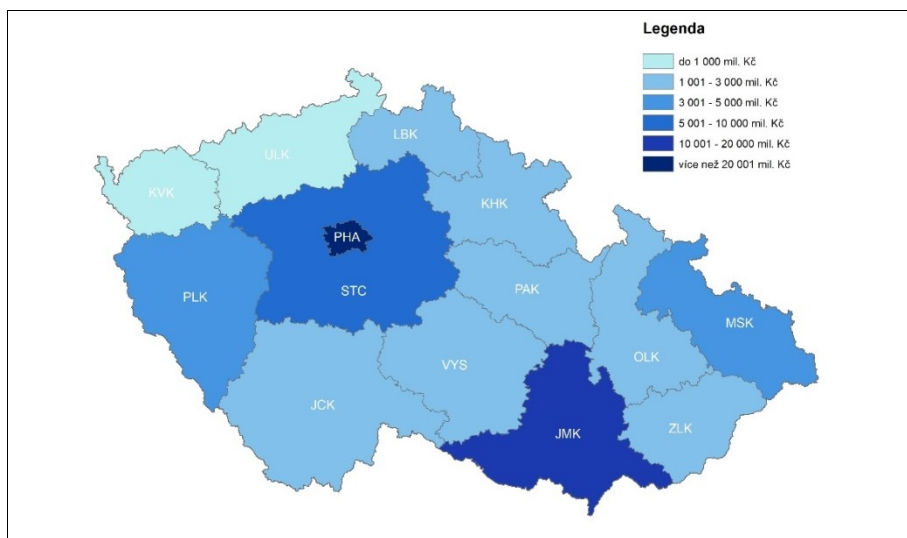

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele je v Ústeckém kraji druhý nejnižší ze všech krajů ČR. V roce 2020 činil HDP 371 401 Kč. Horší hodnotu zaznamenal pouze kraj Karlovarský. V letech 2013-2019 HDP v Ústeckém kraji rostl. V celkovém srovnání se hodnota oproti roku 2013 zvýšila o 31 %. Nicméně další kraje rostly ještě rychleji a postavení ÚK oproti průměru ČR se nezlepšuje. V roce 2020 HDP klesl o 4 %. To mohlo být způsobeno pandemií Covid-19. K poklesu došlo i v dalších krajích, jako například v kraji Středočeském nebo Jihočeském. Ústecký kraj se v posledním zkoumaném roce podílel na republikovém HDP 5,3 %. (ČSÚ, 2020).

V roce 2020 bylo v Ústeckém kraji zaznamenáno 212 pracovišť provádějících **výzkum a vývoj**. Ve srovnání s jinými kraji ČR se jedná o podprůměrnou hodnotu. V počtu zaměstnanců ve výzkumu a vývoji zaujímá Ústecký kraj druhé nejhorší místo mezi kraji ČR, a to s počtem 1 065 zaměstnanců. Financování inovací připadá v ÚK 77 % na podnikatelský sektor, 20,1 % sektor vysokoškolský, 2,8 % vládní a 0,1 % sektor neziskový.

Obrázek 13: Průměrné roční výdaje na VaV za období 2005-2020 v krajích ČR

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2022

Ústecký kraj je i v současnosti výrazně průmyslovým regionem. Počet **studentů technických oborů na vysokých školách** zde však neroste. V roce 2020 bylo v oboru inženýrství a strojírenství 1 254 studentů, tento obor je v posledních letech zastoupen početněji, naopak klesá počet studentů v oboru výroby a zpracování (v roce 2018 bylo zaznamenáno 395 studentů, v roce 2020 232 studentů). Zároveň v Ústeckém kraji studovalo 1 344 studentů v oboru přírodních věd, matematiky a statistiky, což představuje mírné zlepšení. (ČSÚ, 2020)

Na území Ústeckého kraje bylo zaregistrováno 99 **patentů**. Nejvyšší počet držely soukromé podniky (72 patentů). Problémem Ústeckého kraje je převážně nízký význam zdejších patentů pro trh. S ohledem na celou patentovou oblast na tomto území se jedná o podprůměrný růst (KUÚK, 2018).

V oblasti **inovací** je v Ústeckém kraji nízká míra spolupráce firem s inovačním potenciálem s výzkumnými a vývojovými organizacemi. Velkým problémem je nedostatek vhodných odborníků ve sféře VaV či pro vývoj nebo inovativní procesy realizované ve firmách. Zásadním problémem je pak všeobecný nedostatek kvalifikovaného technického personálu na všech úrovních výroby a řízení – technologů, odborných pracovníků ve výrobě, včetně obsluhy některých strojů v chemických firmách, ve strojírenství či plastikářství/gumárenství a dalších. To může souviset i s úbytkem technických středních škol v území a poklesem kvality jejich absolventů (KUÚK, 2018).

Na socioekonomický vývoj území ORP Louny má pozitivní vliv blízkost a dobrá dopravní dostupnost Prahy. Praha zajišťuje nabídku ekonomických příležitostí, Louny a okolí vytvářejí rezidenční zázemí. Proto je území ORP na rozdíl od některých jiných oblastí kraje v mírném migračním zisku a má nižší nezaměstnanost.

5 Hlavní socioekonomické problémy a výzvy

Podíl nezaměstnaných osob se v České republice pohybuje na hodnotě 4,2 % (data k r. 2021). Na základě porovnání dat dle ČSÚ (2021) má nejvyšší podíl nezaměstnaných kraj Moravskoslezský s hodnotou 5,55 %. Na druhém místě je právě Ústecký kraj (5,46 %) a následně kraj Karlovarský (5,45 %). Nejnižší hodnotu vykazuje kraj Pardubický s necelými 3 %.

Za sledované období (2013-2020) se nezaměstnanost v SO ORP Louny držela v průměru či pod průměrem celého kraje. V letech 2014 až 2019 podíl nezaměstnaných osob vlivem hospodářské konjunktury neustále klesal u všech ORP v Ústeckém kraji. Naopak poslední sledovaný rok (tj. 2020) se podíl nezaměstnaných ve všech ORP v kraji zvýšil. U ORP Louny se z 3,96 % (v roce 2019) zvýšil na 5,11 % (za rok 2020). Stále je to však o pětinu nezaměstnaných méně než u ORP Most (7 %) a ORP Chomutov (6,65 %). V posledním roce sledovaného období je na tom nejpříznivěji SO ORP Roudnice nad Labem, který vykazuje podíl 3,35 % nezaměstnaných osob.

Dlouhodobým problémem je **vzdělanostní struktura obyvatelstva**. Podíl obyvatel s úplným středním, případně s vysokoškolským vzděláním je v Lounech nižší, než je průměr ČR. Nicméně ve srovnání všech ORP v kraji je patrné, že ORP Louny se drží na průměrné až nadprůměrné pozici. Nejvíce zaostává ORP Bílina, které spolu s ORP Kadaň zaujímá první pozici u kategorie obyvatel bez vzdělání a poslední pozici v zastoupení osob s vyšším odborným či vysokoškolským vzděláním. (ČSÚ, 2021)

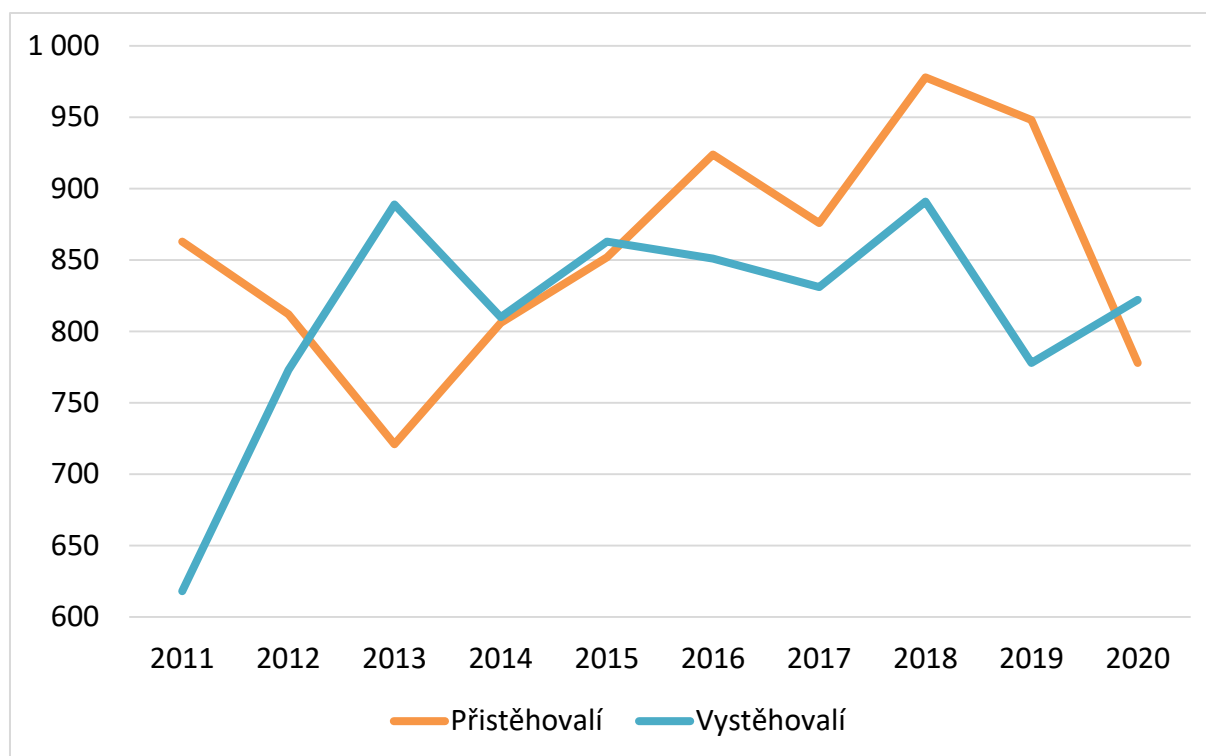
Tabulka 5: Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání

ORP	Bez vzděl.	Základní (vč. neukonč.)	Střední vč. vyučení	Úplné střední s maturitou vč. nástavby	Vyšší odborné, konzervatoř	Vysokoškolské
Bílina	1,7	20,9	37,5	22,1	0,9	6,0
Děčín	1,1	16,2	34,7	29,5	0,9	9,6
Chomutov	1,2	17,4	33,9	28,0	1,3	9,6
Kadaň	1,7	18,7	34,8	27,1	1,2	7,8
Litoměřice	1,0	15,1	32,5	30,7	1,2	12,9
Litvínov	1,6	17,5	35,5	27,0	1,1	8,9
Louny	0,9	15,2	34,4	30,1	1,2	11,0
Lovosice	0,9	15,1	37,0	29,5	1,2	10,2
Most	1,5	18,5	32,9	26,6	1,2	9,7
Podbořany	1,2	19,6	38,9	25,0	1,0	7,1
Roudnice n. L.	0,5	14,4	34,4	31,1	1,6	12,7
Rumburk	2,0	19,0	35,5	25,2	1,1	6,9
Teplice	1,0	16,1	33,2	28,7	1,4	10,9
Ústí n. L.	1,0	15,2	30,3	30,7	1,1	13,2
Varnsdorf	0,9	16,6	36,2	28,2	1,5	7,2
Žatec	1,4	17,3	32,7	28,2	1,3	10,9

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021, v %

Průměrná hrubá měsíční mzda v kraji v 1. čtvrtletí 2022 vzrostla o 5,7 % na částku 34 953 Kč (navýšení o 1 896 Kč). Ačkoliv se jedná o nárůst, je nejnižším mezi všemi kraji v ČR. Nejvíce si polepšilo hlavní město Praha, kde je zaznamenán nárůst o 8,1 %, což představuje navýšení hrubých mezd o 3 619 Kč, tím se hrubá měsíční mzda v Praze vyšplhala na částku 48 498 Kč. (ČSÚ, 2022)

Obrázek 14: Demografický vývoj v ORP Louny

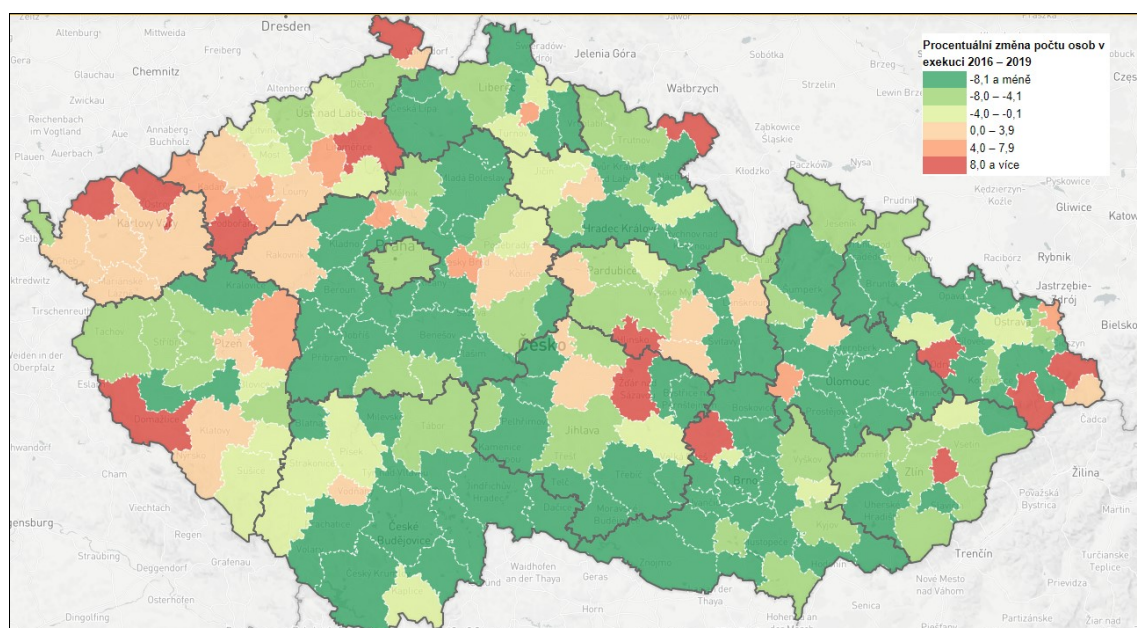
Zdroj: ČSÚ (2021)

V posledních letech sledovaného období je zřejmé, v **ORP Louny mírně roste migrační zisk obyvatel**. Od roku 2013 je patrný rostoucí trend přistěhovalých, který vrcholil v r. 2018, kdy dosáhl svého maxima. V následujících letech je patrný pokles počtu přistěhovalých. Mezi lety 201-2019 byly v SO ORP Louny patrné migrační zisky. Dohromady se za celé sledované období přistěhovalo 8 558 obyvatel a 8 126 obyvatel se vystěhovalo.

Silnou stránkou ORP Louny je **dopravní dostupnost**. Osu dopravní sítě tvoří silnice I/7, která propojuje Louny s Prahou a Chomutovem (a návazně se Saskem). V posledních letech probíhá rozšíření silnice I/7 na čtyři jízdní pruhy s charakterem rychlostní silnice. Další významné navazující tahy jsou silnice I. třídy č. I/28 (Louny-Most) a I/15 (Most-Lovosice).

Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit (2015) se v porovnání let 2006 a 2015 počet **sociálně vyloučených lokalit** téměř zdvojnásobil. Nejvyšší nárůst jejich počtu byl v krajích Karlovarském a Moravskoslezském. V Ústeckém kraji je těchto lokalit evidováno 89. V porovnání s rokem 2006 se tato hodnota zvýšila o 26 lokalit. Většina sociálně vyloučených lokalit se nachází v ORP Litvínov, ORP Chomutov a ORP Most. Ústecký kraj (spolu s Moravskoslezským, Karlovarským a Olomouckým) zaznamenal také nárůst podílu nezaměstnaných obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách; nezaměstnanost je zde okolo 80-85 %. (Geoportal, 2020)

Obrázek 15: Procentuální změna počtu osob v exekuci 2016-2019

Zdroj: Mapaexekuci.cz (2022)

Se sociálně vyloučenými lokalitami se pojí také **exekuce**. Za rok 2019 se na území Ústeckého kraje vyskytovalo 16,79 % osob v exekuci. Řada osob má přitom exekucí více, v absolutních hodnotách se jedná o 687 056 exekucí. V Ústeckém kraji jsou na tom nejhůře ORP Most, ORP Chomutov a ORP Rumburk. V ORP Louny se vyskytuje „pouze“ 13,65 % osob v exekuci, naopak například v již zmiňovaném ORP Most se jedná o 20,76 %. (Geoportal, 2020)

Počet **registrovaných trestných činů** v Ústeckém kraji se v roce 2020 snížil o 2 227 v porovnání s předchozím rokem. V roce 2020 tato hodnota představovala 14 872 trestných činů. V rámci Ústeckého kraje se jednalo o 1 565 činů v rámci hospodářské kriminality a 10 648 trestných činů v rámci obecné kriminality. Ve srovnání s ostatními kraji se Ústecký kraj drží na druhém místě (18,1 %) v přepočtu registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel za hlavním městem Prahou. (Geoportal, 2020)

Oproti průměru Ústeckého kraje má SO ORP Louny vyšší vzdělanost obyvatel a menší podíl obyvatel zatížených exekucemi. Silnou stránkou území je také dobré dopravní napojení.

6 Problémová analýza

Problémová analýza byla zpracována na základě rozvojových dokumentů aktérů z území ORP. Byly využity následující dokumenty obcí a MAS:

Strategické dokumenty měst:

- Strategický plán města Loun (2018)
- Komunitní plán sociální péče města Loun (2017)
- Strategický plán rozvoje města Postoloprty (2020)

Strategické dokumenty městysů:

- Program rozvoje městyse Cítoliby (2016)
- Strategický plán rozvoje městyse Panenský Týnec (2014)
- Strategický plán rozvoje městyse Peruc (2015)
- Rozvojová strategie městyse Slavětína (2016)

Strategický dokument MAS:

- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SERVISO (2021)⁶
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vladař 2021 - 2027⁷

Postup zpracování problémové analýzy byl následující:

- Krok 1: Kompletní přehled všech problémů / slabých stránek území uvedených v jednotlivých dokumentech (tzv. longlist).
- Krok 2: Rozdělení problémů do hlavních společných oblastí a sloučení obdobných problémů (tzv. shortlist).
- Krok 3: Hodnocení relativní váhy jednotlivých problémů. Váha (velikost) problému je dána tím, v kolika různých dokumentech byl problém zmíněn.

Problémové oblasti jsou:

- Dopravní a technická infrastruktura, energie a sítě, veřejné objekty a prostranství
- Občanská vybavenost, bydlení, služby (sociální služby, vzdělávání, zdravotní péče)
- Ekonomika, podnikání, zaměstnanost
- Komunitní život, volný čas, kultura a památky, cestovní ruch
- Životní prostředí
- Sociální a demografická situace, bezpečnost
- Občanská společnost a efektivní veřejná správa

Následuje přehled problémů v rozdělení podle oblastí, vždy s hodnocením jejich závažnosti (kvantitativní srovnání) a s upřesněním (kvalitativní popis problémů) na základě výstupů pracovní skupiny.

⁶ U strategie MAS SERVISO je nutné zohlednit, že tato MAS svou působností zasahuje nejen do ORP Louny, ale také do ORP Litoměřice, Teplice a Bílina.

⁷ U strategie MAS Vladař je rovněž třeba uvést, že tato MAS svou působností zasahuje nejen do ORP Louny, ale z větší části do ORP Kadaň a v plném rozsahu pokrývá ORP Podbořany a ORP Žatec.

Oblast: Dopravní a technická infrastruktura, energie a sítě, veřejné objekty a prostranství

Problém	Počet
Zhoršený technický stav místních komunikací a chodníků	6
Špatný stav objektů v majetku města	4
Špatné napojení na veřejnou dopravu (např. nádraží / zastávky daleko od centra obce)	3
Bezpečnostní rizika intenzivní (tranzitní) dopravy	3
Nedostatek parkovacích míst pro OA	3
Malý rozsah veřejné dopravy (málo spojů, nevhodné časy odjezdů, dlouhá dojíždka)	2
Zanedbanost a nedostatečný úklid veřejných prostranství	2
Omezený rozsah sítě cyklostezek a cyklotras	2
Špatný stav silnic propojujících ORP s Ústím n. L. a Prahou	1
Špatný mostů, mostků a lávek ve vlastnictví měst a obcí	1
Nedovolené parkování nákladní dopravy v obci	1
Existence lokalit typu brownfield	1
Energetická náročnost veřejných budov	1
Špatný technický stav VO	1
Špatný technický stav místního rozhlasu	1

Kromě výše uvedených problémů aktéři definovali následující nedostatky v území:

- Slabé pokrytí vysokorychlostním internetem a celkově chybějící infrastruktura pro využívání on-line služeb, pro podnikání s využitím digitálních technologií a pro lepší využívání služeb eGovernmentu.
- Riziko výrazného zvýšení tranzitní dopravy skrz Louny po plánovaném zpoplatnění nového úseku dálnice D7 (obchvat Loun).

Oblast: Občanská vybavenost, bydlení, služby (sociální služby, vzdělávání, zdravotní péče)

Problém	Počet
Chybí některé sociální služby, především pro seniory (pobytové i terénní)	7
Málo lékařů (vybrané specializace, např. praktický lékař, dětský lékař, stomatolog)	4
Chybí podpora bydlení pro vybrané soc. skupiny (mladé rodiny, senioři apod.)	2
Administrativní zátěž v sociálních službách	1
Nedostatečná kapacita MŠ	2
Nevhodné nastavení financování soc. služeb (financování, metodika plateb atd.)	1
Lidské zdroje v soc. službách (chybí pracovníci, nízké ohodnocení atd.)	1
Nejasná koncepce soc. služeb ze strany kraje	1
Malý zájem developerů o výstavbu individuálního bydlení	1
Chybí plochy pro výstavbu individuálního bydlení	1
Malý rozsah obecního bytového fondu	1
Malá nabídka středního vzdělávání	1
Nenaplněnost ZŠ	1
Nedostatečné vybavení škol pro výuku a pro volnočasové aktivity žáků	1

Hlavní okruhy problémů: chybějící sociální služby a další problémy / omezení pro fungování sociálních služeb; nedostatečné zajištění zdravotních služeb (chybí primární péče, specializovaná péče, interní lůžka aj.).

Oblast: Ekonomika, podnikání, zaměstnanost

Problém	Počet
Nedostatečná komunikace a spolupráce veřejné sféry se zaměstnavateli	4
Nezaměstnanost + nezájem části obyvatel o práci	3
Omezená nabídka pracovních příležitostí	1
Velká vyjíždka za prací	1
Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil	1
Minimum ekonomických subjektů má zaměstnance	1
Jednostranně zaměřená nabídka zaměstnání z řad hlavních zaměstnavatelů	1
Omezení (finanční, administrativní, znalostní aj.) pro zahájení vlastního podnikání	1
Chybějící prostředky pro investice v podnicích	1
Nízký počet rozvojových ploch / lokalit pro ekonomickou činnost	1
Chybějící pasport podnikatelských brownfieldů	1
Degradace diverzity zemědělských plodin dotační politikou	1

V této oblasti bylo popsáno méně problémů a s menší závažností. Hlavní okruhy problémů: nedostatečná komunikace a spolupráce veřejného a soukromého sektoru a nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovních příležitostech v území. Podle aktérů je třeba zintenzivnit spolupráci s Okresní hospodářskou komorou a Agrární komorou a více je zapojit do komunikace mezi samosprávou a podnikateli.

Oblast: Komunitní život, volný čas, kultura a památky, cestovní ruch

Problém	Počet
Málo venkovních ploch, hřišť a prostor pro sport a volnočasové aktivity	7
Nevyužitý potenciál území pro cestovní ruch	5
Nízká propagace a prezentace regionu a jeho turistické nabídky	4
Chybí dostatečná veřejná i podnikatelská infrastruktura pro návštěvníky	2
Nedostatek vnitřních sportovišť (např. sportovní hala)	1
Malá nabídka volnočasových aktivit pro starší děti	1
Malá nabídka organizovaného sportovního vyžití pro dospělé	1
Zhoršený technický stav / zastaralost existujících hřišť a sportovišť	1
Chybějící místa ke koupání	1
Špatný stav některých (především menších) památek	1
Chybí dominanta celostátního či nadnárodního významu („turistický tahák“)	1

Hlavní okruhy problémů: Chybějící infrastruktura pro sport a aktivní trávení volného času (především venkovní hřiště a sportoviště); nevyužitý potenciál cestovního ruchu spolu se slabou propagací a malou nabídkou služeb v cestovním ruchu.

Oblast: Životní prostředí

Problém	Počet
Některé obce / části obcí nepřipojené na veřejnou kanalizaci a ČOV	4
Špatný stav veřejné zeleně	3
Místy zhoršené životní prostředí v souvislosti s nárůstem dopravy	3
Nedostatečná kapacita / vybavení sběrného dvora	3
Nízké zalesnění, nízká biodiverzita (extenzivní zemědělství)	3
Nedostatečné třídění odpadů	2
Záplavová a povodňová oblast	2
Chybí plán odpadového hospodářství	1
Chybějící koncepce péče o zeleň	1
Málo cest pro pěší propojujících intravilán s okolím	1
Stav některých menších vodních ploch	1
Chybí izolační zeleň	1
Malá ochrana vodních zdrojů, možný nedostatek vodních zdrojů	1
Klimatické extrémny (sucha, povodně)	1

Hlavní okruhy problémů: Místy chybějící připojení na veřejnou kanalizaci a ČOV a odpadové hospodářství. Odpadové hospodářství bude významným problémem v blízké budoucnosti kvůli omezování skládkování.

Oblast: Sociální a demografická situace, bezpečnost

Problém	Počet
Stárnutí obyvatel	4
Sociálně vyloučené lokality, skupiny sociálně nepřizpůsobivých obyvatel	3
Zadluženost a exekuce značné části obyvatel	2
Odliv (mladších a vzdělanějších) obyvatel	1
Zhoršování sociální skladby obyvatel vč. „obchodu s chudobou“	1
Žáci škol pocházející ze sociálně a socio-kulturně znevýhodněného prostředí	1
Chybí služby pro snižování sociálního vyloučení	1
Absence obecní policie	1
Nedostatečné vybavení jednotek požární ochrany	1

V této oblasti bylo popsáno méně problémů a s menší závažností. Hlavními problémy území jsou demografická změna (stárnutí obyvatel + odchody mladých) a sociální situace. Sociální situaci zhoršuje nevhodně nastavený systém sociální podpory, který nemotivuje k aktivnímu hledání práce, a dále vysoký počet obyvatel v insolvenční, kteří se kvůli exekucím vyhýbají oficiálnímu zaměstnání a přesouvají se do šedé ekonomiky. Pocitově se zhoršuje vnímání bezpečnosti ze strany obyvatel, přestože statisticky je kriminalita v ORP Louny pod průměrem kraje.

Oblast: Občanská společnost a efektivní veřejná správa

Problém	Počet
Vysoké výdaje na provoz obecního majetku a služeb	2
Nedostatečné a nestabilní personální zajištění investic a rozvoje města	1
Kvalita připravenosti investic (vysoké nároky na řízení projektů a administrativní zátěž)	1
Absence dlouhodobé komplexní strategie nakládání s majetkem	1
Omezené možnosti města využívat majetek města k podnikatelské činnosti	1
Složitý a administrativně náročný dotační systém města	1
Obec není ORP – nižší kompetence a poskytované služby občanům v přenesené působnosti	1
Nedostatečné využití dotačních titulů v období 2007-13	1
Nedostatečná informovanost a komunikace s obyvateli	1
Strohý společenský život	1
Nedostatečné vnější zdroje pro rozvojové záměry obcí	1
Málo aktivní územní spolupráce	1

Hlavní okruhy problémů: Finanční nároky vs. dostupné zdroje, administrativní nároky a omezení. Velkým problémem jsou administrativní nároky na samosprávy, což dopadá především na starosty malých obcí. Vzhledem k současnému nastavení rozpočtového určení daní zbývá menším obcím pouze cca 15 % rozpočtu na investiční / rozvojové aktivity.

Průřezově napříč všemi oblastmi jsou jako největší problémy vnímány nedostatky v infrastruktuře (stav objektů v majetku měst a obcí a jejich energetická náročnost, komunikace, sítě, volnočasová infrastruktura) a probíhající demografická změna (stárnutí populace) se souvisejícími nároky na sociální služby a na zajištění zdravotních služeb.

Některé obce, které mají dobrou dopravní dostupnost a disponují nabídkou ploch pro výstavbu individuálního bydlení, zažívají příliv nových obyvatel a demografickou změnu zatím vnímají víc jako budoucí ohrožení než jako aktuální problém.

Především menší obce upozorňují na velkou byrokratickou zátěž pro výkon samosprávy a malý objem prostředků, které mají k dispozici pro rozvojové projekty.

7 Intervence k řešení problémů

Předchozí kapitola definovala a popsal hlavní problémy, kterým území ORP Louny čelí. Tato kapitola popisuje řešení: navrhuje opatření, která jsou pro ORP potřebná.

Potřebná opatření jsou rozdělena do dvou skupin:

1. **Typové projekty:** Řešitelné na místní úrovni. Nositeli mohou být jednotliví aktéři v území. Nejedná se o konkrétní projektové záměry, ale o typové intervence – základní modely, které se budou vždy měnit a upravovat na základě potřeb konkrétního nositele výsledného projektu. U typových projektů je zjednodušeně zhodnocen potenciál pro spolupráci více obcí (na škále od jednoho bodu: projekt je vhodné realizovat individuálně v jednotlivých obcích, po tři body: projekt je možné / vhodné realizovat ve spolupráci více obcí).
2. **Systémové změny:** Požadavky, které mají aktéři z území na vyšší úroveň (krajskou, národní). Nemají charakter projektů. Jedná se o systémové změny v legislativě, administrativních procesech apod.

Zdrojem navrhovaných opatření jsou opět strategické dokumenty aktérů v území. Zahrnuta byla opatření, která se objevila v alespoň dvou strategických dokumentech a jsou tedy aspoň v minimální míře sdílená více aktéry v území.

7.1 Typové projekty

Typové projekty jsou rozděleny do problémových oblastí dle výsledků problémové analýzy (kap. 6).

Dopravní a technická infrastruktura, energie a sítě, veřejné objekty a prostranství

Typový projekt	Snížení energetické náročnosti veřejných budov
Obsah, aktivity	Zateplování, výměna oken a dveří, výměna zdrojů vč. využití obnovitelných zdrojů energie.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Rozvoj veřejné hromadné a bezmotorové dopravy
Obsah, aktivity	Modernizace hromadné dopravy, lepší propojení hromadné a individuální dopravy. Bezpečné komunikace pro pěší a cyklisty – budování nových chodníků / cyklostezek oddělených od motorové dopravy.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Revitalizace veřejných prostranství
Obsah, aktivity	Veřejná prostranství v intravilánu, včetně prvků zelené a modré infrastruktury, mobiliář atd.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Rekonstrukce místních komunikací
Obsah, aktivity	Oprava / obnova povrchů místních komunikací a chodníků.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Zlepšení technického stavu objektů v majetku obcí
Obsah, aktivity	Rekonstrukce objektů, nutné opravy. Bezbariérové přístupy. Zavádění smart prvků pro zefektivnění provozu a údržby objektů.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Vodovody, kanalizace a ČOV
Obsah, aktivity	Dobudování kanalizací a ČOV v lokalitách, které dosud nejsou zasíťované a kde je vybudování kanalizace a ČOV technicky a ekonomicky možné. Případně alternativní řešení nakládání se splaškovými vodami (domácí ČOV). Zkapacitnění vodovodního přivaděče pro oblast Louny - jihovýchod.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Obecní rozhlas
Obsah, aktivity	Vybudování / rekonstrukce / obnova obecního rozhlasu s využitím bezdrátové technologie.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Občanská vybavenost, bydlení, služby (sociální služby, vzdělávání, zdravotní péče)

Typový projekt	Udržení a další rozvoj sociálních a komunitních služeb
Obsah, aktivity	Optimalizace systému poskytovatelů sociálních služeb, nové sociální služby, sdílení a spolupráce v sociálních službách. Zajištění ostatních aktivit a poradenství. Informování veřejnosti o nabídce sociálních služeb. Terénní a ambulantní služby vč. zázemí. Pobytové služby (senioři, bydlení). Společné komunitní plánování sociálních služeb v území.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• • •

Typový projekt	Rozvoj škol a vzdělávání
Obsah, aktivity	Infrastruktura MŠ, ZŠ, zájmového vzdělávání. Modernizace pomůcek a vybavení škol. Kapacita vzdělávacích zařízení. Výstavba, rekonstrukce, modernizace objektů škol a školských zařízení.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Zvýšení dostupnosti zdravotních služeb
Obsah, aktivity	Zajištění základní sítě zdravotní péče založené na dostatečném počtu ordinací praktických lékařů, dětských lékařů, odborných lékařů (stomatologů). Širší využití moderních způsobů dálkového poskytování určitých typů zdravotní péče a služeb (telemedicína).
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• • •

Typový projekt	Podpora bydlení
Obsah, aktivity	Revitalizace / obnova / rozšíření obecního bytového fondu, rozvojové plochy pro bydlení vč. zasítování, sociální a nájemní bydlení.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Ekonomika, podnikání, zaměstnanost

Typový projekt	Spolupráce s podnikateli
Obsah, aktivity	Posílení spolupráce mezi podnikatelským sektorem, veřejnou správou a odbornými organizacemi (hospodářskou komorou, ÚP ČR, odbornými svazy). Společná komunikace veřejného a podnikatelského sektoru. Podpora mikro a malých podniků, sociálních podniků apod. Lokální zaměstnávání.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Nemovitosti pro podnikání
Obsah, aktivity	Transformace brownfields na podnikatelské nemovitosti.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Komunitní život, volný čas, kultura a památky, cestovní ruch

Typový projekt	Podpora organizací nabízejících kulturní, sportovní, volnočasové aktivity
Obsah, aktivity	Koordinace akcí, podpora spolků a dalších organizací, podpora pořádání akcí.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Infrastruktura pro sport a volný čas
Obsah, aktivity	Rekonstrukce / revitalizace / obnova / výstavba hřišť a sportovišť pro organizované sporty. Budování ploch a vybavení pro neorganizovaný sport a volný čas. Hrací plochy, dětská hřiště apod.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Neinvestiční podpora cestovního ruchu
Obsah, aktivity	Ucelená koncepce cestovního ruchu. Využití historického odkazu, místních zajímavostí atd. Tvorba propagačních materiálů a nástrojů.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• • •

Typový projekt	Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu
Obsah, aktivity	Budování multifunkčních objektů pro cestovní ruch. Obnova / tvorba naučných stezek. Budování cyklostezek a cyklotras. Zpřístupňování atraktivit a památek.
Nositel	Města a obce

Možná spolupráce	• •
-------------------------	-----

Typový projekt	Obnova památek
Obsah, aktivity	Rekonstrukce a případné nové využití památkových objektů. Revitalizace a rekonstrukce movitých i nemovitých památek a památek místního významu a jejich marketing
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Životní prostředí

Typový projekt	Zlepšení odpadového hospodářství
Obsah, aktivity	Zdokonalit systém třídění odpadů, recyklace odpadů. Rekonstrukce a výstavba infrastruktury pro třídění odpadu (sběrné dvory, kompostárny, zálivky pro kontejnery a popelnice aj.). Prevence vzniku odpadů. Osvěta v oblasti třídění odpadů. Podpora ekologického chování občanů.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• • •

Typový projekt	Péče o zeleň
Obsah, aktivity	Koncepční péče o zeleň v intravilánu. Regenerace zelených ploch.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Péče o vodu
Obsah, aktivity	Budování protipovodňových opatření. Rekonstrukce vodních ploch. Nakládání s vodou v intravilánu.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Sociální a demografická situace, bezpečnost

Typový projekt	Prevence kriminality
Obsah, aktivity	Preventivní aktivity městské policie a Policie ČR. Zavedení / rozšíření městské (obecní) policie. Podpora NNO v oblasti prevence sociopatologických jevů
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Technická bezpečnostní opatření
Obsah, aktivity	Městský kamerový dohledový systém, pouliční osvětlení, oplocení objektů atd. Zabezpečení budov, veřejných prostranství, památek.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Vybavení SDH
Obsah, aktivity	Stavební úpravy stanic, vybavení a technika základních složek IZS.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Občanská společnost a efektivní veřejná správa

Typový projekt	E-government a digitální veřejná správa
Obsah, aktivity	Elektronizace veřejné správy včetně zabezpečení dat a sítí. Podpora vzniku bezpečných datových úložišť.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	• •

Typový projekt	Zkvalitnění vnitřních procesů samosprávy
Obsah, aktivity	Moderní metody řízení úřadu. Tvorba pasportizací. Kvalitní a aktuální rozvojové dokumenty.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typový projekt	Zapojení veřejnosti do rozhodování
Obsah, aktivity	Získávání zpětné vazby od veřejnosti. Zapojení veřejnosti do rozhodování. Aktivizace občanů. Participace.
Nositel	Města a obce
Možná spolupráce	•

Typovými projekty jsou pokryty všechny problémové oblasti. Převažují investiční projektové záměry nad neinvestičními. Většina projektů samospráv se zaměřuje na intravilán, méně je řešena krajina mezi sídly.

7.2 Systémové změny

Systémové změny nemají charakter projektů. Jedná se o nastavení rámců, procesů a pravidel na národní úrovni, přičemž takové změny budou mít pozitivní dopad na činnost aktérů v území a na jejich schopnost realizovat jejich rozvojové záměry a uspokojovat potřeby obyvatel.

Navržené systémové změny reagují na slabé stránky (problémy) definované v rozvojových dokumentech a popsané pracovní skupinou.

Jako hlavní systémové změny potřebné pro území ORP Louny byly identifikovány:

- **Zjednodušení administrativy.** Snížení administrativní zátěže v činnosti samospráv. Administrativní nároky jsou téměř ve všech oblastech (sociální služby, investiční akce, vnitřní činnost obecních úřadů, dotační programy). Podpora vyšší efektivity samospráv mj. díky inovaci pravidel pro organizační strukturu samospráv a díky usnadnění spolupráce více obcí na větších projektech.
- **Lepší komunikace státní správy se samosprávou.** V případě projektů realizovaných centrálními orgány, které mají významný dopad do území, zlepšit komunikaci s dotčenými městy a obcemi.

- **Úpravy státní politiky zaměstnanosti.** A to jak na straně pasivní politiky zaměstnanosti (taková úprava systému sociálních dávek, aby více motivoval k zaměstnání), tak na straně aktivní politiky zaměstnanosti (například zjednodušení nástroje veřejně prospěšných prací aj.).
- **Změna nastavení rozpočtového určení daní.** Cílem je dosáhnout stavu, kdy středním a menším obcím bude zbývat vyšší část vlastního rozpočtu pro realizaci rozvojových aktivit. Tím dojde ke snížení závislosti na externích zdrojích financí (dotacích), návazně se sníží administrativní zátěž spojená s využíváním dotací.
- **Systémové řešení nedostatku lékařů.** Komplexní řešení pro zajištění lékařské péče v HSOÚ. Kombinace nástrojů na úrovni státu, kraje a měst / obcí.
- **Systémové řešení odpadového hospodářství.** Ze strany kraje by měl být dán rámec budoucího rozvoje odpadového hospodářství v kraji mj. s navržením konkrétních nástrojů, jak snížit skládkování komunálního odpadu a jak zvýšit třídění a znovuvyužití odpadu, a to včetně využívání inovativních technologií.
- **Podpora rozvoje komunitní energetiky.** Jak na úrovni legislativy (novelizace energetického zákona), tak na straně finanční podpory (dotace) při budování (developerských) lokálních distribučních energetických sítí na úrovni obcí nebo částí měst.
- **Zavedení středního článku správy na úrovni ORP s možností sdílení vybraných agend samosprávy.** Louny, byť jsou centrem ORP, nemají nástroje na ovlivňování činnosti ORP jako celku. Zároveň by bylo vhodné na úrovni ORP vytvořit kapacitu pro sdílení vybraných služeb a agend samosprávy, na které nemají kapacitu jednotlivé obce. Příklady: Společný energetický manažer pro ORP, společné řešení eGovernmentu atd.
- **Nástroje pro změnu vzdělanostní struktury obyvatel.** Kombinace nástrojů s okamžitou účinností (motivační nástroje na podporu příchodu vzdělaných pracovníků do regionu) a dlouhodobých (změna vzdělávací struktury v ORP především ve středním stupni vzdělávání).

8 Závěrečná doporučení

Ze studie HSOÚ Louny vyplynula jasná doporučení jak pro Ústecký kraj, tak pro národní úroveň.

Doporučení pro Ústecký kraj lze propsat do Strategie rozvoje Ústeckého kraje. Jedná se zejména o:

- Nastavení celkového rámce budoucího odpadového hospodářství v kraji. Aby samosprávy mohly připravovat řešení odpadového hospodářství na svém území v návaznosti na záměry kraje, především s ohledem na snižování množství skládkovaného odpadu. Dvě hlavní oblasti: (1) Podpora nových technologií a řešení pro znovuvyužití odpadu (odpad jako surovina); (2) Ekologické spalování odpadů (energetické využití odpadů s minimalizací zdravotních rizik).
- Vytvoření komplexního programu pro zajištění zdravotní péče v HSOÚ. Jedná se především o zajištění lékařů pro základní péči a specializované ordinace.

Doporučení pro národní úroveň se může odrazit ve Strategii regionálního rozvoje nebo v jejím Akčním plánu a dále v sektorových strategiích. Jedná se zejména o:

- Snižování administrativní zátěže pro činnost samospráv a podpora vyšší efektivity a spolupráce samospráv.
- Úpravu rozpočtového určení daní s cílem zajištění většího podílu vlastních prostředků měst a obcí na financování rozvojových projektů a tím snížení závislosti na dotacích.
- (Dotační) podpora budování sítí pro využívání moderních technologií ve venkovských oblastech (pokrytí území vysokorychlostním internetem, lokální distribuční soustavy pro komunitní energetiku).

Z diskuze s aktéry v území vyplynuly také dva **návrhy nových řešení** pro zlepšení situace v území. Byly to:

- Sdílení vybraných agend samospráv na úrovni ORP. Možné příklady: energetický management (post energetického manažera pro území), řešení služeb eGovernmentu aj. Z centrální úrovně může být toto sdílení podpořeno formálním vytvořením určitého stupně správy pro území ORP.
- Pro řešení potřeb území aktivně vyhledávat a využívat řešení založená na moderních přístupech a inovativních technologiích. Ne jen dohánět pokročilejší regiony, ale rovnou hledat „řešení pro budoucnost“.